28. Nob. 1613.

H. Horn.

13.

Min brodherlige wänlige och wälwillige helsan, medh hwadh mer
gott uthi min förmågenhet är medh Gudh alzmechtig altijdh tilförenn.
Käre brodher och tillförlåtelige godhe wän Jacob de la Gardie jag la-
ther min brodher här medh wänligen att förnimma, att H. F. N.
Hertig Carll Philip är på wägen till Wiborg och alredhe här för-
bij faren, efter såsom thet Rydzske herskapet hafwer begärat och
åstundat, att han theras Tsar och Storfurste blifwa motte. Man är
sedan hwarföre medh hans wäsende så långsamligen är fördrögt.
Thet kan min brodher uthan twifwell hafwa förnummit utaf H.
Kon: M:ts allas wår nådigste Konungs och herres excusation.
Och alldenstund een fullkomlig legation förhanden är uthi then han-
dell som berammat skall emellan Swerige och Rysland, så haf-
wer Högbe:te K. M:t ibland andre deputeret och förordnat min bro-
dher till att wara een Commissarius, hwilken i thesse förlopne åhr
allermäst hafwer warit ther widh brukadt, och beste underrättelse om
alle förgångne handlingar hafwer. Tharföre är här medh min wän-
lige och brodherlige begäran att I wille efter Konunga Högstb:te
Kon: M:ts nådige willie och befalning, och medh thet aldraförste förfo-
ge eder till Wiborg, att I samt med oss flere wille gifwa edert
rådhsamme betänckiande, huru wij alle saker fogeligast företaga kun-
ne. Doch så att min brodher icke sätter landet uthi någon fara igenom
sin frånwarelse, och ther med skeer H. K. M:t och Swerigis Crona
någon skadhe eller förfång: helst medhan man förnimmer att Rydzar-
ne nu nyligen förrädheligen hafwe förrasklat någre orter; hwilken
therras falskhet med Gudz hielp framdeles wäl kan wedhergäldas.
Ty H. K. M:t hafwer een ansenlig krigzmacht till wedz, som med thet
förste skall komma min brodher tillhanda, på thet the falske och otro-
ligste therigenom skola straffadhe warda, och the som sitt löfte och till-
sägelse redheligha hålle handhäfde och förswaradhe blifwa. Hwar nu
sin lägenhet kan medhgifwa, att du kan kommer till Wiborg och wa-
ra ther tilstädhes, då wore thet wäl; hwar och icke, då bedher jag att

E. Horn

26 Jan. 1613.

Min brodherlige wänlige och wälwillige helsan, medh hwadh mer
gott ähr min förmögenhet är medh Gudh alzmechtig altijdh tilförenne
Kär brodher och tillförlåtelige godhe wän Jacob de la Gardie jag la-
ther min brodher här medh wänligen att förnimma, att H: F: N:de
Hertig Carll Philip är på wäghen till Wiborg och allredhe här för-
bij faren, effter såsom thet Ryske herskapet hafwer begäret och
åstundat, att han theras Zaar och Storfurste blifwa motte. Men om
saken hwarföre medh hans resa så långsamligen är fördrögdt worde
thet kan min brodher uthan twifwell hafwa förnummit af K:
Kon: M:tts aller wår nådigste Konungs och herres excusation.
Och aldenstund een fullkomlig legation förhanden är uthi then hem-
dell som beramma skall emellan Swerige och Ryssland, så haf-
wer högstb:te K: M:t blandt andre deputeret och förordnet min bro-
dher till att wara een Commissarius, hwilken i thesse förloppe ähr
allramäst hafwer warit ther widh brukadt, och bäste wettskap om
alle förgångne handlingar hafwer. Derföre är här medh min wän-
lige och brodherlige begäran att I wille effterkomma högstb:te
Kon: M:tts nådige willie och befalning, och medh thet aldraförste förfo-
ge Eder till Wiborg, att I samt med oss flere wille gifwa edert
rådhsamme betänckiande, huru wij alle saker fogeligast företagha kun-
ne. Doch så att min brodher icke sätter landet uthi någon fara igenom
sin fråwarelse, och ther med skeer H: K: M:t och Swerigis Crona
någon skadhe eller förfång: helst medhan man förnimmer att Rysser-
ne nu nyligen förrädheligen hafwe förraskat någre orter; hwilken
theras falskhet med Gudhz hielp framdeles wäl kan wedhergäldas.
Ty H: K: M:t hafwer een ansenlig krigsmacht till redhz† som med thet
första skall komma min brodher tillhanda, på thet the falske och opro-
riske theriginom skola straffadhe warda, och the som sin löfte och till-
sagelse redheligen hålle handhäfde och förswaradhe blifwa. Hwar nu
thet lägenheet kan medhgifwa, att I kunne komme till Wiborg och wa-
re ther tilstädhes, då wore thet wäl; hwar och icke, då bedher jag att

† af Inlandske och frammande

min brodher med thet aldraförste och ehwar beqwemlighet later migh we-
ta ther om wist budh och beskeedh. Detta ieg min brodher ordhenteligen
och awenligen ickie hafwer welat förhålla. Befaler eder Gudh all-
mechtig till långwarig lifzsundheet och lyckosamt welstånd, wari-
gen brodherligen och wäl willigen. Aff Kalmar then 26 Iunii
Åhr 1613.

D. E. B. O. V. R.

Hindrich
Horn mpria

[illegible]

Kongl: M:ts till Sverige min allernådigste Konungs och herres troman Rådh och General Krigsöfverste uthi Ryssland, then Edle och wälborne herre her Jacob de la Gardie, Fryherre till Eckholmen herre till Kolkis och Runsa min tillförlåtelige godhe brodher och wän hierta tillhanda.

Brodherligen och wänligen

Min broderligh, wänlige och wälwillige helsen, sampt hwadh mere
gott som jagh förmår med Gudh alzmechtig tillförende. Käre bro-
der Her Jacob De la Gardie, uthaff H. K. Maij:tz breff, ther aff
jagh min B: sampt een Copia tillskickade, hafwer min B: uthan twif-
wel nogsampt förnummit, hwadh H. K. Maij:tz mening och willie är
på hwadh sätt man i thenne handell med Rysserne skall procedere, nämb-
ligen, at när sin ingen förhopning mere wore, thet H. F. N:de Hertig
Carl Philip skulle kunna blifwe till een Storfurste öfwer hele Ryss-
land anammat, Man tå skulle tränga på the Nougårdiske, at the
sigh Swerigis Chrono wille låtha incorporere, effter som sielfwe
Instructionen ther aff min broder Copian hafwer, widare förmäler,
Men alldenstund at thesse Nougårdiske Sändningebudh som här nu stadde
äre, ingen fullmacht hafwe uthaff Metropoliten och the andre
Nougårdiske Ständer, något wijdare till at handle, än allenast bedie
at the kunde motte bekomma Högb:te H. F. N:de till sigh till Nougårdh
sunderligh man wäl kan förnimme, at thet är så wäl i thetta som allt an-
nat intet uthan skrymtery och bedrägery med them, / hwarföre hafwe
man sigh ikke eller wij någon handell med them kunnat inlåtha, effter
som wij samptligen H. K. Maij:tt länge sedhen wij Kexholm länger hafwe
tillskrifwit, wille för them skulle effter H. K. Maij:tz senaste skrifwelse
följe, at man nu medh them i Nougården sielf skulle tractere, män
såsom m: B: sampt wij sijn skrifwelse förmälte, at man the Nougårdi-
ske ware Conditioner icke skulle proponere, medan widhe man wille at
Hugg och slag swärdh skulle gälla, allt så är jagh fuller i samma me-
ning, at the Muskowitiske för ingen deel skole wele låtha afhända sigh
thet Nougårdiske Herskap, så länge the någonsin kunne wärijet,
Thertillmedh så wet jagh icke hwadh nytto eller frucht thet kunde
hafwa med sigh, till at handle medh the Nougårdiske, hwilke, när man
will besinne uthi hwadh statu the hafwe warit när thet Ryske Rijke
war uthi sijn wälmacht, och uthi hwadh tillstånd the nu äre under
H. K. Maij:tz lydno, så befinnes sigh at the på then tiden hafwe warit
som ~~ett~~ dependentz uthaff thet Muskowitiske, såsom thet förnämste
Herskap, och föga annars än som Storfurstens Arfslagen, Män
nu äre the uthi H. K. Maij:tz wåld Jure belli, förty ändoch the nyligen
hafwe gifwit sigh på wisse Conditioner och willkor, så hafwe the them
sedermere genom theres rebellion och affall förwärkat, aff hwilket
allt följer, at the Nougårdiske icke hafwe warit eller och äre
Capables at tractere på sådant sätt, helst till at gifwe bort något,
ther öfwer the aldrig någon Jurisdiction eller rådande haft hafwe,
förty ingen kan transferere till een annan mere rättighet, än han hafwer

sielfwe hafwe, Så weet man fuller, at then man än kunde komme the Nowgårdiske till at skrifwa och bebrefwe H. K. Maj:tt och Cronones Crono alt thet H.K.Maj:tt begärer, så kunne the doch then aldrig blifwa så krafftigt hålle, at wij kunne wara säkre och trygge än som allenast på the Orters besittning och Possession them wij innehafwe, mykit mindre mäster them som wij ännu ther till begäre: uthan nu när H.K.Maj:ts gode lycka, krigzmacht och tidelig försorgs måste göre thet bäste uthi saken, både till at occupere thet wij inthet hafwe, och till at Conservere thet wij hafwe: Thertill at then Ryss-kaniske Nation, som med Religion, lagh, seder och tungomål, icke allenast ähr långt ifrån oss åthskildt, uthan och fram för andre Nationer obstinat therutinnan, skulle längre wara blifwa med oss under een herre och öfwerhet förrän än som the kunne aff oss ther till blifwa twingade, thet ähr inthet troligit eller till at förmode, helst när the förnimma, at the med wåre tungo blifwe belagde, än som the tillförende hafwe warit wåre wänner /: ändoch thet sig föruthan krigzwäsende synes sådant någorlunda at åndtskylle be:/ Wan hwem än alt thetta kan wara, så ähr thet nogsampt till at see uthaf H.K.Maj:ts breff, at H.K.Maj:tt ändeligen wille at man skall handle med the Nowgårdiske på thet sätt som i Hufwuds Instructionen förmähles för än man kommer till at handle med the Muskowitiske, och när man förnimmer at Nowgårdiske ingalunde wele H.K.Maj:ts förslagne Conditiones ingå och samptycke, eller sigh uthi någon handell med oss inlåta, thå skall man effter berörde Instructionens lydelse fordre aff them Le remboursement des deniers despendues pour leur defension, tant par le feu Roy Charles de tres louable memoire qu'aussi par sa Maj:tt moderne afin que s'ils font difficulté de payer une si grande somme, on les aye à contraindre à nous ceder le droict hereditaire des places que nous avons, & encor de celles que nous pretendons, ou pour le moins tenir les Nouogrodois mesmes quasi engagées pour la dite somme, & les traicter cependant comme debteurs à nostre discretion: mais douce que le pouvoir faire avec bon tiltre (: ce qu'on fault chercher soigneusement en telles accidents) will wara aff nöden at man först handlar med them therom, och slår them wåre wilkor före, wäger the sigh thå therutinnan så kan man sedan med bättre lämpa komma till at effectuera thet som förb:t står, mais si nos forces & l'estat de ceux là à qui nous avons à faire, le permettent, ie ne le sçauroy pas dire: pour celles là ie sçay bien qu'elles sont bien foibles mais pour cestuicy, vous le sçaurez mieux iuger, comme leur estant plus proche & ayant (que ie croy) tousiours des advis de ce qui passe entre eux, de leur dessein & de ce qu'ils pourront faire. Derföre kan min B: bäst weeta om thet will wara rådh at man annu med the Nowgårdiske om thet som förb:t ähr, och om han thet så befinner wille han wara obeswärat, och uthi min frånwarelse göre ther uti begynnelse, på thet man thess före finge weeta hwem wij man med them i thesse saker komma kunde, och sedan i tidh träda till then andre handelen med the Muskowitiske, uthi hwilken längre dragzmål synes wele blifwa något farligit, helst si les Polognois ne s'entremettent & ne leur donent l'alarme. Och om min B: förnimmer och befinner nödeligit wara, at man sigh till handels med the Muskowitiske uthan wijdare Dilation skulle begifwa, och gå förby till at tractere med the Nowgårdiske; så sänder iag min Broder häruthi ett Concept till handel aff then skrifwelse som iagh menar at wij wåre samptliga namn skulle affgå till them, Och althenstund min Broder bäst weet, hwilkedes som alle saker therutinnan refereres sigh hänt och tilldragit hafwa, såsom och hwadh effter thenne tidz lägenhet och tillstånd sigh bäst therutinnan skicka will, kan han uthi samme Concept förändre, tillsätta eller uthelycka, såwijtt som wara medgifne Instruction tillspödre, och till saken bäst kan tiena. Och efter iagh förnimmer aff min B:rs Sidenämbt hans skrifwelse, at så snart han hafwer Despecherad sigh för Augdo /: hwilket Gudh lathe lyckeligen wara /skole thå strax) wille begifwa sigh till min Broder, till at Communicere om alle saker, kunde min broder ther hanom så synes, och med min ankompst till Nowgården något längre drögia, än som sakernes nödtorft kunde fordra, lathe skrifwit wara och sändt åstadh, dyst thet skall, till hwilken ända iagh sänder min broder her hoos uthi en lyckta ask förseglat, med Pitzer till at tryckia under samma skrifwelse, och hade iag för min person fuller långsamt inalut warit hoos min broder på thet wij thess bättre tillsammans hade kunnat aduisere och rådha uthi sakerne hwar thet icke alt härtill uthaff oss samptligen hade warit förrådt sampt anseedt, och man än skulle hålla the Nowgårdiske uthi något hopp om then första handelen, och temporisere om then andre till thess man hade seet hwad Gudh wille gifwa för lycka till the affällige orthers wrefning, Män så snart iag på min senare skrifwelse uthaf min broder wiss bescked bekommer, hwem iagh min resa trygget och bäst företaga måtte, will iagh uthan försummelse begifwa migh

till honom. Män på thet fall att thet antingen genom siukdom eller
och något annat oförmodeligit och hemmeligit förfall blifwer för-
hindrat, eller och thermedh länger fördrögt, beder iagh min broder
wille, sampt Edmunt Horn, låthe sollewer migh medler tidh wara
sigh recommenderet, ther om så till att skicke och laghe, som hannemat
och mener att H. K. Maytt. och fäderneslandet kan wara behage-
ligest, gagnerligest och tilldrägeligest. Jagh will härmedh hef-
wer min Broder till Gudz hägnd och wälfärd, medh then aldrahögste
wänligen och broderligen befalat. Aff Wiborgh then 28
Novembris, Anno 1613.

M: B: A: L: W:

Hendrich Horn

28. Nob. 1613.

H. Horn.

Kon: Maij:tz till Swerige Wår Allernådigste Konungz och Her-
res och Sweriges Rijkes troo Man, Rådh, tillförordnat Com-
missarius till then Rysske handell, och General fälttöffuerste vthi
Ryssland, Den Edle och Wälborne Här Jacob Ponthusson De La
Gardie Friherre till Eckholm, Herre till Kolka och Runsöö,
min hiertelige gode wän och broder, thetta tillhanda broderligen
Wänligen

9. Jan. 1614.

672

Min walwillige och brodherlige helsen, samt hwadh mera gott
jag förmår, medh Gudh alzmechtig altijdh tillförenne. Käre brodher her
Jacob de la Gardie, jag kan M: B: här medh brodherligen icke oför-
mält lathe att hans skriffwelse Sub dato Nogordan then 17 Decembris, äro
mig den 27 dito wäl tillhanda kommen, ther af jag hafwer förstådt hwad
min Brodher samt Everet Horn betänckiande är om then oss Committerede
the Ryske handelen, och hwadh min B: efter thenne tijdz lägenheet till sa-
ken giort hafwer, hwilket mig tyckes wäl wara, efter thet att län-
ger drögsmål uthi saken synes mer ondt än gott medh tijden af sig föra
och förorsaka kunne; Doch till att icke träda för långt ifrå Instructionen,
uthan K: K: M:ts nådige willie medh tilbörlig hörsamheet att efter komma
hadhe thet warit lijkawäl gott, att man tilförende eller medh thet samma
hadhe på något lämpeligit sätt anmodhat the Nogordiske, om then Incorpo-
rationen salvâ religione jure et privilegiis, efter som M: B: utaf sielfwe In-
structionens Copie öwedlöftaligen hafwer till att see. Och ther M: B:
samt Everet Horn kunne besinna, att sådant anmodhande uthan någon
synnerlig och skadheligo motion och tumult skee kunde, wore thet rådheligit
att i them sådant ähnu wilde proponere och anmodha; Förty ändoch man wäl
weet att thet intet bestånd eller kraft kan hafwa, medhan än som Gudh
will unna oss macht och lyckan till, att förswara thet medh wåld; icke thess
mindre, ther wij [illegible] Postulata af the Nogordiske kunne nå och erhålla,
kunde man medh thess bätter rätt och justiori titulo besittia och förswara
thet wij inne hafwe, Dåsom och kräfte ther efter att komma the andre orter
som under samma jurisdiction lydhe och sigh nu ther ifrå synderat hafwa, till
lydno och hörsamheet igjen: eller och åtminste, och (: thet Gudh förbiudhe :)
Th skulle illa lyckas, kunde thet tiena oss i framtijden till att bewisa wår
rätt och pretention emoot wår wedherpart. Man finner the och icke till wå-
re Postulata wele samtycke, då moste the ju på sidhlyktene förklara sigh
på hwadh sätt the wele recompensere K: K: M:t och Swerigeß Rijke then om-
kostnadhen, som i all thenne tijdhen till theres defension är anwänd, Dåsom
och hwadh K: K: M:t och Swerigeß tiena sig till them, uthi synnerheet skall
hafwa till att förse, och för hwadh man skall hålla them. Wore thet och annor-
ledes (thet Gudh förbiudhe) och man så myckit som möyeligit och tillbörligt
är, gärna afstyra will, I skulle komma medh then hele nationen till een
offentlig fiegde, så kunde både the och andre nationer see och förnimma hwad

rätt wij hafwe emoot them till att prætendere, nämligen (: till att förbygå
then rättmätiga hämbd, som oss borde öfwa på them för theres swickliga och
bedrägeliga handlingars skuld, H: F: N: Hertig Carl Philips wälfärd be-
langandes, ther emoot the lijkwäl någre exceptiones och orsaker hafwa
kunne.) att wij först genom wänlig handel hafwa tilbudit, att erhålla
refusionem expensarum, som för theres skuld är åtgångne, antingen i pen-
ningar, eller land och fäster. Och efter the intet therom hafwe welat præ-
stera, kan ingen annorlunda dömma, än att wij ju hafwa justum titu-
lum, och nogsamme skääl till att kräfwia igen med wåld, hwadh oss medh
rätta tillkommer, och man medh godho af them icke nå kan, och till att
behålla uthi nederlag thesse theres slott och land, som wij nu innehafwe till een för-
säkring för wår omkostnadh: och är fördenskull icke wij orsaak och wål-
lande till all then olycko och blodstörtning som ther efter följer kunde.
Detta är så kärt bredher korteligen mitt enfoldeliga betänkiande i sa-
ken, hwilket M: B: samt medh Evert Horn wäl kan sigh wille öfwer-
wäga, och sedhan tage sakerne före som i kunne befinna, att thet kan lända
H: K: M:t wår allernådigaste Konung och herre till nådigt behagh, och
fädherneslandet till gagn, förkofring och wälfärd, och wij sielfwe wäl
kunne wara till swars före. Jag wille önske att lägenheten så hadhe
tillsagdt att wij hadhe kunnet wara tillsammans, och muntligen medh
hwar annan om alle saker utaf [illegible] Communiceret: förty man
kan genom skrifwelser icke så wäl och grundeligen gifwa hwar annan
sin meening tilkänna, som när the nærwarandes med hwar annan con-
fererar, allraist medh så går mycken tijdh till spillos innan man ifrån
så långt fråskilde orter kan advisere hwar annan om sin meening på
allehanda förfall. Min B: wille för then skuld med thet första lätte
mig weeta om honom synes rådheligit wara, att jag mig till Nogor-
dan skulle begifwa, Dåsom och göre then anordning, att jag på the wägen
then M: B: menar att jag skulle fara, möte medh säker Convoy
blifwe beledsagat, om hwilket mig icke så mycket för min person, som
för the saker och handlingar skuld jag hoos mig hafwer är tillgörandes.
Hwadh wår particular saak anlanger, så lather jag thet alldeles beroo
och blifwe widh then mening, som jag M: B: tilförende medh egen hand
tillskrifwit hafwer, och thet sans faintise ou rancœur quelconque.
Befallandes här medh M: B: Gudhi then alzmechtigeste till all lyckosam
wälfärd och longwarig helsosundhet, wänligen och wälwilligen. Dat:
Wiborg then 9 Januarii Åhr 1614.

Monsieur & frere, j'ay entendu par ung mot de lettre
envoyé par le Vicegouverneur d'Ivangorod à celuy de Coporie,
qui l'a envoyé à nous, qu'ung ambassadeur Polognais doibt
estre arrivé n'y a guerres au dit Ivangorod, faisant estat
d'aller à Novogorod pour vous offrir ung nombre des gens
de guerre de leur nation, au service de sa Ma.té contre
les Moscovites. Et combien que je ne m'en doubte point
que vous vous gouverneres sagement en cela; toutesfois me
trouvant obligé tant à vostre amitié qu'aussi au service de no-
stre Patrie, je vous prie de tenir tout l'air spirant de
ce costé là suspect & venimeux, comme portant de præ-
iudice tant à la chose publique qu'à vostre personne, car
sans doubte il y en a quelque serpent caché parmy les
fleurs, & peult estre que ces bonnes gens voyant leur
Estat & forces bien affoiblies & extenuées, nous viennent
attaquer par la peau du Renard, puis que celle du Lyon
ne leur est pas suffisante. aussi fault il considerer, que s'ils
nous faisoient telles offres pour le bien qu'ils nous veu-
lent, ils se monstreroient bien plus affectionnés d'entrer
à la traictée d'une bonne paix, où quelques trouues
determinées & solennelles. Vous vous de prendres donc
garde selon vostre prudence, & m'excuserés
d'auoir prins l'hardiesse de vous en advertir, vous
asseurant, que je ne le fais que d'ung bon zele tant
au service de nostre Roy & maistre, & la Patrie
comme aussi à vostre bien particulier, comme estant
tant que je viue

Vostre fidel & tresaffectionné
frere & amy pour vous servir

Hendrich Horn

Abo d. 22 Februarij Ao 1619

ifrån Herr Henrich Horn

Kong:r M:tts till Swerige all[illegible] wår nådigste Konungs och Herres
så och Swerigis Rijkes trogne Man, Rådh och General Fälltöfwerste
uthi Ryssland, Then Edle och Wälborne Her Jacob de la Gardie
Fryherren till Eckholm, Herren till Kolka och Runsöö, min tillför-
låthne godhe wän och brodher [illegible], brodherligen och wänligen.

25. I. 1614.

Min broderlige och wälwilligh helsen, sampt hwadh meere kärt
och gott iagh förmår medh Gudh allzmechtigen altidh tillförende.
Käre Broder Her Jacob De La Gardie. Jagh kan min broder härmedh broder-
ligen icke förhålle, att iagh nu tijt på tijman hafwer bekommit
H. K. Maytz min allernådigste Konungz och Herres Schrifwelse, hwil-
ken hennes nådh M: B: oss medfölliande Copia, widlyfftligen hafwer
till att förnimme. Och effter thet H. K. Maytt sigh wårre samptelige
vnderdånige betänkiande vthi sakerne så widt nådigast lather behagha,
att H. K. Maytt ähr till sindz, att man then handel medh the Nougårdiske
vnderhandlare, skall gripe till handelen medh the Muskowitiske, effter
Bijinstructionens lydelse, och then drijfwer så mykket som tijden och
andre omständigheter kunne medhgifwe; Hwarföre twifler iagh inthet,
att min broder vthan min påminnelse sakerne ther effter anställan-
des warder; Doch allenast will iagh min broder wänligen ombedit
hafwe, att han oförtöfwat wille läthe migh wethe, hwadh effter wärtel-
se eller förhopning han hafwer om the Muskowitiske, hwadh eller the sigh
vthi någon handel medh oss wele inläthe eller icke, På thet iagh och
min warsle och andre saker itidh ther effter måtte wethe till att
rätte och förtage; Förty ther thet ingalunde till någon handel medh
them komme kunde (hwilket doch snarare till att önske) ware thet
onådigt, att iagh H. K. Maytt till ingen tienst, och migh sielfwer till
stoor olägenhet här länger fördröije skulle, vthan hafwer på sådant
fall, [illegible] att begifwe migh [illegible] hem till H. K. Maytt igen. Doch
om thet ähr sant som aduiserne förmäle, att Ryssarne hafwe tilslut [illegible]
Iwarlagh vnder Smålensko, och Pålanderne ähre i [illegible] kriget
emoth them wijdare att fullfölie, will iagh nu icke annars förhåppes
(så framt icke Gudh allzmechtig hafwer förblindet them, williandes i
grundh invertera och förandre theres Stat) att the nu eller skole [illegible]
gie sigh på något handa sätt att förlyke sigh med oss F, ähn att the i
theres theres wanmächtighet och olägenhet, skulle wille hafwa
till att göre medh twå fiender, och Palander till [illegible]
alt slätt. Hwadh ellies mere vthi thesse saker kunde wara till
att Considerere, och iagh effter min enfaldighet kan besinne, ther
om hafwer iagh nu med thet samme skrifwit min Broder Edward
Horn till, på thet sätt som wij för wårre trygghet skuld, oss emel-
lan brukt, Dijt iagh min broder will hafwe wänligen remitteret,
bedjandes att i tillsammen wäl och wijsligen wille öfwerwäge

F medan litem skada

alle saker, effter som i kunne befinne, att thet kan lända Bådh till
ähr, H. K. May:tt och Fädernneslandet till baatn och wälfärd, och att J
mig eder mening om all ting medh thet förste wille wethe låtha, ther
effter iagh må hafwe migh till att rätte. Effter thet och käre
Broder, att iagh uthaff H. K. May:tz nådigeste Skrifwelse förnimmer
thet H. K. May:tt hafwer sändt min Broder een nögachtig försäkring,
effter min broders begären om then förstreckning till Krigzfolket
och then Obligation then [illegible] Anfundh Commissen och
iagh sände min broder theraff förste tillhanda, Therföre sigh aller
nest på högstb:te H. K. May:tz försäkring, Begärer iagh för then
skuld vthj wåre sampteliges namn wänligen, min B: oss föru:te
wår Obligation med thet förste igen wille förskicke. Hwadh
Belanger H. K. May:tz Befallning om the Nougårdiske Sändebudh
som här ähre, hafwer iagh för rådhsampt eracktet att hafwe härmed
så länge fördragh, och hålle thet hemligit till thess iagh min B:s
och [illegible] Hornes mening härom måtte förnimme, hwadh them
rådeligast och tienligast vthj thette fall synes ware, Bedinndes att
min B: migh sådant vthan dröghmål wille wete låte. Jagh
kan min broder och hermed broderwänligen icke oförmält låte
att henness May:tt Drottningen hafwer låtit afsände H. F. N:de
Hertig Carl Philip hedan genom Bastian Bonort, och ähr H. F. N:de
then 17. i thenne Månadt hedan förreest, Dette iagh min B:
på thenne tidh broderwänligen icke hafwer kunnat förhålle
Och will härmed hafwe m: B: vnder Gudz Alzmechtiges skydde
och beskärm broderwänligen befalat. Aff Nyköpingh den 25
Januarij, Anno 1614.

M. B. A. T. W.

Hendrich Horn

Mon frere, je vous prie de m'envoyer vostre responce à tout ce
qu'est escrit cy-dessus, & me faire sçavoir ce que l'ambassadeur Polo-
[illegible] apporte du bien

Kon: Maij:tt till Swerige Wår allernådigeste Herres och Konungz Så och Swerigis Rijkes trooman Rådh och General Fältöfwerste uthi Rysslandh, Edle och Wälborne Her Jacob De La Gardie, Frijherre till Leckholm, Herre till Kolcka och Runsöö, Min högtährade synnerlige gode wän och broder till handa

broderwänligen.

23. Fbr. 1614.

Min broderlige wänlige och wäl willige helsan, sampt hwadh mer
kärt och gått som jag för migh medh Gudz Alzmechtigs till
förmå. Näst all wälmågos lyckönskan, såsom och min
wänlig och flytig tacksäjelsse för alt gott bewijsit, dett jag
igen förskylla will. Käre broder och synnerlige
godh wän her Jacob De la Gardie. Jag lather min broder
heremedh broder wänligen förnimme, att een Bojar widh
nampn Roman Nicolai, hafwer gifwit migh till känne
att han för någon tidh sedhan för min broder angifwit och
beklagat, thet han medh een sin drengh een oloflig be-
handelsse och handell skall wederfarit hafwe, Så alldenstund
(såsom han fahrgifwer) man honom udi den saak inthet skyllig
funnit hafwer, Och the Nowgårdiske ... som udi
penninga waro, såsom och the som nu udi Wijborg äre haf-
we bedit för honom, och gifwe honom witnesbyrdh, att
the aldrigh medh hans sådant hafwe förnummit, såsom och
min broder hafwer till att förnimme aff den sup-
plicatz här innlagdt, then han till H. F. N:der hertig
Carl Philip supplicerat hafwer, och ingen swar
bekom. Therfore är härmedh min wänlige begäran
till min broder, att såframpt för:de Bojarens gärning
inthet waro så openbar, så att han then till medh någon skäl
neka kan, min broder honom tå hoos H. K. May:tt igen
till gunst optage, och såframpt han thet meriterer effter
hans idkelige begäran, medh ett Nådsens Wnderhåld för-
hielpe will. Och will härmedh hafwe min käre
broder udi Gudz thens alderhögstes beskydd och skärm
till långwarig helsse och sundhet broder wänligen
befalat. Datum Lagonia then 23 Februarij Åhr
1614.

M. B. H. T. W.

Hendrich Horn

2

43

Kon: May:tz till Swerige wår allernådigste herres
och Konungz Rådh och Sweriges Rijkes trowe Man Rådh
och General Fältöfwerste uthi Rysslandh Edle och
Wälborne Herr Jacob De La Gardie, Frijherre till
Eckholm, herre till Lohdå och Runsö, min broder
och synnerlige godh wän, dette tillhanda twänligen och
wänligen

24. II. 1614.

Monsieur [illegible]

[illegible] à [illegible]

ne sçait pas encore bien si les [illegible]

Ambassadeurs pour quelque [illegible] à Konesberg, là où j'ay [illegible]

[illegible] sur le rapport de mon frere [illegible]

petits moyens [illegible] il m'en a [illegible]

en attendant la venue des Deputez de [illegible]

dont il vous plaira m'informer à bonne heure [illegible]

m'y puisse trouver au temps. Quant à ce que [illegible]

[illegible] de Konesberg, j'estime que [illegible]

[illegible] du Roy [illegible] n'ait [illegible]

[illegible] qu'il en [illegible]

[illegible] Sa Majesté, ayant [illegible] commandement

les Ambassadeurs de [illegible] vostre [illegible]

pour quelque temps [illegible], car de les [illegible]

[illegible] aux affaires du Roy

[illegible] de vous donner bonne santé et

[illegible] de vos affaires, vous asseurant de demeurer

tousjours

[illegible]

Vostre tres affectionné [illegible] amy
pour vous servir

Escrit à [illegible]
le 24 de Febvrier
l'an 1614

[illegible]

N.° 4. 5/2.

9. Juni 1616

Monsieur & frere, puis qu'il a pleu à sa Maiesté me de-
puter avec vous & les aultres pour Commissaire à la trai-
tée de la paix entre luy & les Russes, il m'a fallu obeyr
treshumblement aux commandements de sa dite Maiesté, com-
bien qu'oultre ma santé (laquelle est encores bien petite)
beaucoup des aultres raisons m'en pouvoient exempter, aussi
ie prendroy ceste voiage avec plus grand regret & difficul-
té, si ce n'estoit le contentement que i'apprehende de vostre
tresagreable & tresdesirée conversation & presence. Je
m'appreste donques avec plus de diligence que faire se
pourra au voiage, n'ayant eu de par sa Maiesté non pas seulement
la valeur d'ung soulz pour tout les despens que i'ay fait
par le passée, & que ie vay faire encores, voire non
pas ung pain pour nourrir mes gens par le chemin, tant
la pauvreté est excessive icy, à laquelle il n'y a point de
remede que la paix, si Dieu nous la voudroit ottroyer.
J'ay ouvert & leu les lettres encloses de sa Maiesté, y
pensant trouver quelque chose touchant la traictée de
paix ~~qui~~ afin d'en sçavoir prendre conseil pour haster
ou retarder mon voyage, esperant que vous ne le
prendrez en mauvaise part. Mr. le Chancelier est
encores icy, faisant estat de s'en partir demain
en Suede. Vostre homme avec les Postes de l'ambassadeur
de grand Bretaigne & de grand Duc y est arrivé le
... de ce moys, & s'en est allé hier pour passer oultre,
~~hier~~ J'avois receu vos lettres dates au mesme temps
que celles qu'il porta au Chancelier, 8 ~~ou~~ iours auparavant.
par la costé de Livonie. Pour les nouvelles ie n'en sçay
aucunes qui meritent de vous estre mandées. Si d'avanture
avant i'en sçauray aucunes, i'espere de vous les compter
bien tost par bouche. Cependant ie prie Dieu de
vous continuer ses divines benedictions & graces
me recommandant treshumblement aux vos bonnes graces
comme estant

Mr.

Vostre bien humble & tresaffe-
ctionné serviteur & frere

Frederich Joen...

par moyen d'icelle

Escrit hastivement à Abo
Le 9.me de Juin l'an
1616.

Kon. Maij:ts till Swerighe wåhr allernådigste
Konungz och herres, Så och Swerighes Rijkes, hög-
betrodde Man, Rådh och General feltherre uthi
Ryßlandh, Såsom och förordnatt Commissarius på
then Ryske fridzhandell Den Wälborne Her
Jacob De la Gardie till Läckö, Frijherre till Eckhol-
men, herre till Kolcka, Rijdhar Rådh och Runsiö,
Min käre brodher och synnerligh gode Wen, dette
Wälwilligen och Wänligen tilhända

11. Juli 1616

Wälborne ehrefaste, Käre brodher och tilförlatelig
synnerligh fultroghen wän, Näst all lyckeligh wäl-
måghes önskan aff Gudh dhen aldrahögste, och min
brodher wänligh tiänst tilbudhen, Kan Jagh
Min brodher här medh udi hast så på thz wänligh-
ste icke oförmählt lathe, att Jagh i gåår som
war dhen 10 July ähr Gudhs eller låf, wäll
hijt ankommen, och hafwer fundit Min brodhers
skrifwelse här för migh sub dato Nougarodh
den 2 July, och förnimmer där aff att så wäl
Ryszarne såsom och dhen Britanniske Ambassadeur
ännu alt bårttåg framhärdhe, alldes dheras
sedwanlighe procés i dhenne fridzhandel
förhålandes dhen ena tijdhen effter dhen andra,
Och endoch man nogsampt kan see och affnagha
hwadh dhe medh sådhan temporisation och för-
halningh söke, och wäll sant ähr, att Contrahend[illegible]
Wningh [illegible] dei Jagh senast taalte [illegible]
Honom, att Jagh inthz behöfde begifwa migh [illegible]
mater handel plägen än som antingen hijt til
Nyborgh, eller och Nöteborgh, till dhess Ryssar-
ne eller och dhen Britanniske Ambassadeur på dheras
wägnar, hadhe förklarat sigh hwilkendh
aff dhe try förslagh fridzmedlen dhe wille
emoot tagha; Doch effter Jagh åtagit H. K. M.ts
senaste bref till Raffwaldh Tönsson [illegible] hwil-
ket Jagh i Åbo opbrött och las :/ förnimmer H. K.
M.tt wara wäll til fridz där medh att [illegible]
hafwa begifwit sigh til Ladigha; och Jagh där
hos betrachter dhen store obeqwämheet och myc-
ken tijds spille som sigh där aff wille föror-
saka hwar wij så långt skulle wara åth-
skilde, att wij icke närwarandes skulle kun-
na conferere medh hwar andre på alle occurren-
ter och förfall och medh enhellighet rådh göra
udi dhenne så wightige sack: Hwadh wij
kunne pröfwa wara medhgifwande Instruction
icke emoot, och H. K. M.tz och wårt kära

Fäderneslandz tiänst gagnligheet och tilldrag[illegible]
lighet är ahr; Hwarföre haffwer Jagh ähnnu
(: så snart Konungen här kan samka så[illegible]
ehr Hestar tilhopa som Jagh behöffwer :) [illegible]
giffwa migh öfwer landz sidhan till Ladig[illegible]
och skyndhe migh thz snarste som möijeligheet [illegible]
på thz (: Där min brodher är rådeligen [illegible]
wille bliffwa [illegible] Instructionens lydelse
Wij åt minste medh under tydz spillan [illegible]
wårt ther bref medh hwar annan, Doch [illegible]
migh på min brodres wägnar och [illegible]
tourkiandhe, till att [illegible] [illegible]
att wåår bref som wij [illegible] [illegible]
förtroligheet oss emellan [illegible] [illegible]
komme, thi omildhe [illegible] såsom och [illegible]
att mesnagere tydhen, hwilken [illegible]
falle knap nogh, bäst och rådeligast [illegible]
att när min brodher hadhe [illegible] för[illegible]
sådanadz alle saker i Nougården [illegible]
tärgsten, han då samt medh Secret[illegible]
Mons Marthensson [illegible]
lathe finna sigh i Ladiga [illegible]
ur ickie däraff skole göra sigh [illegible]
hopningh till att nåå någon förande[illegible]
[illegible] skaeffwe Hendzunden, [illegible]
allarendhan så wäijdt hadhe [illegible]
förre resolution att han sigh [illegible]
r till [illegible] platzen begiffwa hadhe
Kundhe man wäl lathe gå [illegible]
sådhant sände till att Explorere [illegible]
sacker som K. M:t honom befalt [illegible]
hwilkadz såsom thz effther [illegible]
~~[illegible]~~ haffwer godh apparencie och [illegible]
medh sigh, att så tyckes migh att [illegible]
wäll skole kunne tryggiz [illegible]
effther thz att Feltmarschalck [illegible]

Caresson förnagon tydz sedhan och ähr kom-
men till Narfwen, och ther han twifwelsutan war
ther göher sin flyt uthi ther sacker honom
aff K. M:t befalte ähre, så migh tydh
tydhen och medh kommer medhgiffwe. Och effter
thz Jagh icke gerne wille lenger ähr[illegible] ther-
ne [illegible], så om och förhåppes nast Gudz hielp
snarast att få communicera medh min brodhe
muntligen, thz föhrligare om alle sacker
Hwarföre will Jagh alle [illegible] [illegible]
in till then tydh lathe bestå, befahlandes
min brodher här medh i gudz milde beskärm
till all lyckeligh långwarigh wälmågho
Datum Wiborgh den den 11 Julij Ahr 1616

M. B. S. S.

Cal V. W. W. B. V. W. B.

Hendrich Horn

Min bud [illegible] gifwer af [illegible] Secreteran
Mons Marthensson på mine [illegible] [illegible]
[illegible] gåt.

[illegible]

Kongl. Maij:ts till Swerighe wåhr Allernådigste
Konungz och Herres, Så och Swerighes Högbetrodde
Man Rådz och General Feldtherre i Rysslandh, Så
som och Commissario på then Rysker Fredzhandell
Den Wälborne Herre Jacob Grefwe till Läckö,
Frijherre till Eckholm, Herre till Kolka, [illegible]
[illegible] och [illegible], Min kiäre broder och
[illegible] godhe wän, [illegible] och
[illegible] tilhanda.

18. III. 1617.

Wälborne Herre kiäre brodher og besynnerligh godhe
wän, Näst min brodhers wänligh tiänst til bud och
så samptt all lyckeligh wälfärdz önskan aff
Gudh then aldrahögste, Kan jagh min kiäre
brodher här medh kiärligen inte förhålla, att
jagh then 10 Martij, thess Gudh skee lof wäl
hijtt ähr ankommen, og önske önske att jagh om
min kiäre brodhers resas lyckelige Successu og
hans helses förbättringh snartt godhe og gladhe
tijdender bekomma måtte.

Hwadh elliest min resa till H. K. Mt anbelangar,
Kan jagh ännu inthz aldeles resolvere migh, om jagh
then rätte hetten förehadhe og min ostadighe hälsa
öfwer landh, förtaghe eller og thz til öpredz wat
medh, hwilkedh migh synes snartt tilståndar, instället
skall, thet effter jagh nu ähr så discommoderat
medh [illegible] accident, där öfwer jagh min brodher
: Nöthborgh : förtrogenhett klaghade, så
jagh inte kan förderfwa migh att rijdha nij [illegible],
hwilkedh thetta wäl förehadhe mäst krafwa, og ähr
sama accident /: effter som then Medicus ifran Hel-
singforss wärett att säja, og siälfwer förfarenhetten
medgifwer :/ een tumor Hemeroidis eller then
gyldene Adhran åp swällningh, hwilken inte uthan
stor fahra bemödhet kan, hwarföre måste jagh ännu
uthi någhre daghar anser, hwarutt uthi thz will om
thz af sigh siälfft will försinna, eller og om thz will
briste åp, meher till att blödhe, ähr som thz altt
här till dagz giordtt hafwer, där effter såsom og
wädhret [illegible] jagh sedhan will ställa min resa an,
hwilkedh jagh min brodher medh första lägenhett
will witthe lathe.

Ståthollarens Kirstendz Sönersons lägenhett belan-
gande så hafwer then ty wärr, altt ifra til dagz
[illegible] fast ynckeligh, Men sedan som förb.tr Medicus

hijtt ankom, haffwer han i förgåår gifwidt honom nå-
ghot in, där medh han salua reuerentia genom
stolgångh haffwer drifwidt honom en stor Quantitet
watn uthaff, så att patienten haffwer nu någhot
lithet ringare anderdrecht, än han någhre dagh her
tilförne hadhe. Och ähr Doctorens meeningh att han
numera en tijdh långh kundhe hålla honom widh, hwar
han siälff kundhe temperere sigh från dryck, Men
till att komma honom till sin förra hälsa igen, menar
han wara effter naturligh sätt till att döma, omöije-
ligh, uthan ståår till gudh allena, altheldenstundh att wat-
net allaredhan haffwer taghet stor öffwerhandh.

Ifrå Ryszke eller andre orter hörs här inge tiden-
der, annars ähr thz här sagdt att Arfwidh Erichsson
skall wara dödh, hwilket och wäl kundhe wara
hans bästa.

En Wiborghs borgher som ifrå Åbo kommen ähr,
berätter att för 4 weckor sedhan ett skepp
ifron Dantzich dijtt ankommen wara, Skepparen där-
på skall wara en Skotte, uthan twifwel en skalk
ther uthinnan, och skall icke heller haffwa någhot
skiöbref medh sigh som elliest köpmännens sedh
ähr, hwilket uthi thenne lägenhet underligh
ähr suspect. Köpmannen där opå skall wara en
Pommer, och haffwer wist berättadt att then wäll
Koningen i Pohlen haffwer latit på alla orter
werfua myckit Krigsfolck, skall doch minste dehlen
där aff wara kommen till sitt rätta Rendevous.
Och iblandh annat skall thz folcket som Leopoldus
hadhe skickat til honom, williandes medh wåldh
taghet genom Slesien där sama städher wara under-
lagde och förstördt, om sådhant medh försäth
utaff fyndherne till att göra aff thesse fäckner, eller
och om thz ähr sant kan iagh intet weta, och troor
i den lägenhetl myckit wäl aff nödhen, att haffwa

ett waakandhe öghe allestädes på alla saker och
flitighare inquirere på them som ifrå ther orter
komma. Han skall och haffwa berättadt att the
Danske taghe folck an till theras eghen försäck-
ringh. Item att Judarna skulle wara immeradhe
så wäl thedan som uthi heele Polniske Rijket,
medh thz förgifwandhe, lijka som the skulle haffwa
någhon heemligh Conspiration medh Turcken, hwilket
wäl kan wara möijelighet, endoch the lathe sigh
underlighe anse lijka som the wore en modus acqui-
rende pecuniae, hwilket Koningen i Pohlen til sine
Exploiter kan fare wäl behöffwe. Annars hörs här
intet thz som skriffwande wärdighet wore, uthan iagh
förwenter dagligen medh längtandhe att förnimma
utaff min broders skriffwelse, så wäl om hans
eghen tillståndh såsom och huru elliest sakerna där
förlöpe, och hwadh där hörs för tidender ifron Pol-
len och andre orter. Och iblandh annat lyster migh
fulla weta, om iagh haffwer behållit mange Kiöp-
borgher quarre worde Copparn Jama och Ifwangårod.
Och will här medh til thetta min kiäre brodher
uthi gudhs milder beskydd till all lyckligh wälmåg
troligen befalades, och aff ther mine wänliger och
tiänstligen helsadt haffwe, bediandes min kiäre
brodher han wilde göra wäll och wara mitt stoor
bodh, til att helsa mine brodre Feldt Marskalcken
Herr Charll Charllsson sampt Secreteraren Mons
Månsson medh min tiänst och myckit godt
Datum Wiborgh den 18 Martij A:o 16[illegible]

Vostre bien humble & tresaffectionné frere
& serviteur

Hendrich Horn mp[illegible]

Rijnich Kom: breff 1616.

Hans Kon. Mayt:s till Swerighe etc. wår Allernådigeste
Konungz och Herres etc. och Swerighes Rijkes, Tro-
tiänare Man, Rådh och General Feldtherre i
Rysslandh, Den Wälborne Herre Jacob, Greffue
till Lechöön, Frijherre till Eckholmen, Herre
till Kolcka, Rydhe, och Runsö, Min Kiäre brodher
och besynnerligh godhe wän, thette wälwillig
och wänligen tillhända

Wälborne Grefve kiäre broder och besynnerligh godhe
vän, näst min broderwilligh vänligh helsen och tiänst-
tilbiudelse sampt mykin trulhärtigh önskan medh Gudhz
mechtighes altijdh tilförne kan jagh M. K. B. härmedh broderli,,
ghen icke oförmält lathe att jagh moott all tilförsicht
och then affskedh wij sennast i Nötheborgh medh hwarannan
giorde icke then ringaste bokstaf ifrån min broder be,,
kommidh haffr och kan ithandh wathe eller gissa hwadh
orsaken där til må wara; hwarföre haffuer jagh icke
kunnat underlathe medh thenne förefallande lägenheet
att besökia M. B. medh mitt skriffuelse och honom därmedh
vänligen ocksä minna, att han migh som sin vän medh
sin skriffuelse icke så aldeles förgäte och förbigå
uthan, när honom tilfalle giffues om sitt tilstånd genom
skriffuelse förständige wilde, däreffter jagh störe längt,,
ande bäte om som M. B. troo kan, helst effter jagh i en
så långh tijdh hwarcken skriffteligh eller mundteligh berätte,,
se, där någhon tryggheet haffde warit hoos, därom bekom,,
migh haffr. Hwadh min wäsende anlanger så ähr jagh
den 19 April: Gudh skee lof wäl hijtt ankommen &
recueilli bien honorablement par Mr. le gouverneur vostre frere,
qui m'a logé au chasteau, mais puis que je pretends de
savoir d'hui donner ung petit ~~souper~~ disner à mes amys par deça, je me
suis cependant retiré dans la ville afin d'eviter le
soupçon que je fisse des banquets aux despens du Roy.
Or puis que je sçavois que le porteur de la presente nouvelle-
ment avoit esté depesché de vous vers sa Maiesté, j'espe-
rois de trouver quelque chose dans les lettres de sa dite
Mté ~~sha~~ à vous escrites pour estre aucunement informé
tard de vostre Estat, comme aussi en quelle part sa Mté ayt
pris la conclusion de la paix, & la dispensation du
Domitis, comme aussi s'il y avoit quelque nouveau bruit
de l'entreprinse du Roy de Pologne voyla pourquoy
que j'ay pris l'hardiesse d'ouvrir les lettres que sa Mté
vous escrit, vous priant de ne le prendre en mauvaise
part. vous permettant la mesme liberté sur les miennes
tant de fois que l'occasion s'y presente. Je n'ay aucunes nou-
velles de Suede, si non que la coronation de sa Maiesté
se doibt faire au mois de juillet prochain, où j'espere
de vous veoir Dieu aydant. Je vous prie mon frere qu'il
vous plaise vous souvenir de cent pots d'argent que la vefue
de mon feu frere a transporté à mon frere Gustavus

afin que ie le puisse avoir ~~le~~ au plus tost pour l'envoyer
par eschange à mon dict frere qui sans doubte en aura
besoing. Jagh bedher och kiäre broder, att M. b. icke wille
glömma att schicka sine fulmachtiger, then han åthskilli-
gha medh sin Dhanmarkz förordnande warder, then the
twå [illegible] som M. b. [illegible] lathe [illegible] oblande för-
kumma ther han medh ther rijket [illegible] bi der
förhandlande. Jagh kan när för allehande hindher skul
icke mehre schriffua, bedher att M. b. wille hålla
migh thenne min hastighe schriffwelse til godha. Befalan-
dandes hanom härmedh i Gudz alzmechtighet wärdi-
gha beskydd och beskerm til all lyckelich och ständigh
wälfärd. Datum hastighet af Åbo the 23 April.
Ao 1617

M. K. B. T. O. T. W. G. d. L. F. L.

Hendrich Horn

R. Kinrich Ram. 1617.

Kon: Maij:ts til Swerighe wåre Allernådig:te Konungs
och Herres Så och Swerighes Rijkes Högbetroodde
Man, Råds och General Feldtherre i Rysslands
Den Wälborne Herre, Jacob Ehrefür til Rordöö
Friherre til Eckholmen, Herre til Kolcka Runsöö
och Kij:hr Min kiäre brodher och besynnerlighe
godhe wen, thetta wälwilligheen och kärligheen
tilhände

23. Spt. 1613

687

..r broderligh wänligh och wälwillige helsen med hwad mehr godt
..dhj wår förmögenheet är med Gudh Alzmechtig nu och altidh
förmåe. Tilförlåter godh wän och broder här Jacob de
Gardie, wij kunne wår broder här med broderligen och wänligen
oförmält låthe, att wij på Kon: May:tz wår nådigste
..ngz och herres nådige behag, effter wår broders betänkiande,
..han oss genom sijn skrifwelse hafwer tränne reser tilskrifwit,
som och för the Nougårdiske Commissarierner som hijdt sampt
komne, tragne begärann, hafwe effterlåthit then gamble Com-
missarierne Archimandriten Nicander och hans medfölie
fara hem till Nougården igen, Hwilket gifwe Gudh wore så
..ll giordt som thet är ment, Så hafwe wij, förr än the
..tt blifwe härifrån förlofwade, låthet hålle them före, at the
..lle göre theres skriffterlige och liflige Revers förmedelst
..res sedwanlige Ceremonier och korsskyssande, at the inhjälle
..tt skulle låthe sig finne tragne och hörsamme emoth H.K.M:t
..obrotzligen hålle then Contract som wår broder och thet
..ugårdiske herskapet emellan oprättat är, uthj alle sijne stu-
..r, effter som wår broder aff samme Reversals Copie
..hilken theres egen Secretarius Erantiaus Copia hafwer stält,
..innerlyght wijdere hafwe till att förnimme, och när för:te
..tiaus uthj theres församling skulle opläse samme Edh,
..g nu aff Bågeskytter Stepan Galkin bannnd fram,
..frågade hwad thet wore för en Edh then han wille komme
..n till at swäria, om han tänckte them nu at tillägne och under-
..a them Swerigis Crono, then wille the här så lijthet som
..ingen; Sådan wåre wedergifwer, nunder ther wore iet bann
..fört i thet Nougårdiske herskapet. Och effter thet, at
..naur ords (: till hwilke wij them lijkwäl ingen orsak oss me-
hafwe gifwit,) här något widlyfftigt wid, och till äwentyrs
..mer komme dy samme till att Præsumere något sådant emoth oss:
..hwar wij låthet sammankalle them alle samptligen hijt på
..ectet och något widlöfftigen hållet them före, huru mycket
..dh, Konung Carl, salig och högloflig i åminnelse, såsom
H. K. May:tt en regerandes then Ryske Nation wedt och i
..fwe wercket giordt och bewijst hafwer, sålunda at thet inkte
..mme fartandz på theres Kon: May:tt:rn: och thet Ryske

Wår broderlig wänlige och wälwillige helsen medh hwad mere godt
vthi wår förmogenheet är medh Gudh Alzmechtig nu och altidh
tillförenne. Tilförlåter godhe wän och broder her Jacob de
La Gardie, wij kunne wår broder här medh broderligen och wänligen
icke oförmält lathe, att wij på Kon: May:tz wårs nådigste
Konungz och Herres nådige behag, effter wår broders betänkiande,
som han oss genom sijn skriffwelse, hafwer tränne resor tilskrifwit,
Såsom och för the Nowgårdiske Commissarierner, som hijt först
ankommo, trägne begäran, hafwe effterlåtit the gamble Com-
missarierne Archimandriten Nicander och hans medhfölie
at fara hem till Nowgården igen, Huilket gifwe thet wara så
wäll giordt som thet är menat, Så hafwe wij, förr än the
måtte bliffwe härifrån förloffwade, låtit hålla them före, at the
skulle göre theres skrifftlige och lifflige Revers förmedelst
theres sedwanlige Ceremonier och korsskyssande, at the insjälle
måtte skulle lätha sigh finne trogne och hörsamme emott H. F. N:dz
och obrotzligen hålle then Contract som wår broder och thet
Nowgårdiske herskapet emellan oprättat är, vthi alle sine pun-
cter, effter som wår broder aff samme Reversals Copie,
huilken theres egen Secretarius Gratian Copia hafwer stält,
här innelycht wijdare hafwer till att förnimme, och när för:te
Gratian vthi theres församling skulle opläse samme Eedh,
sprang een aff Bångenapernes Stepan Swalkin benämbd fram,
och frågade hwad thet war för een Eedh them han wille komme
them till att swäria, om han tänckte them nu att tillägna och vnder-
kaste them Swerigis Crono, then wille the see så lijtet som
Konungen i Pålan wara vndergifne, endoch the wore icke bunne
i sitt Nowgårdiske herskapet. Och effter thet, at
sådane ordh (: till hwilke wij them lijkwäl ingen orsak oss uthi
the hafwe gifwit, :) äre något wndskyllicht uth, och till äfwentyrs
kunne komme flere till att Presumere något sådant emoot oss:
hafwe wij låtit sammankalla them alle samptligen hijt på
Slottet och något vndeläffteligen hållet them före, huru mykit
godt, Konung Carl, salig och höglofflig i åminnelse, såsom
och H. K. May:tt nu regerandes them Ryske Nation vndt och i
sielfwe werket giordt och bewijst hafwer, sålunda at the icke
hafwe fortadt på theres Kon: May:tt nu och then Ryske

här skapat icke är aldeles befrijat ~~uthaff~~ uthaff theres fiender, the
Pålar och Littowrer, och bracht till rolighett och stadga igän, uthan
att hela Landzens Rijender och theres ägen opardighett sådant hafwe
wållit, Wij hafwe och therhoos remonstreret them then stoor åtskildnatt
på thet tractament som Rÿssarne hafwe haft uthaf the Pålar och
thet som them på H. K. Maij:ts wägnar aff wår broder wederfarit är,
och ännu dagligen wederfares, Hwarföre menthe wij, att the med rätte
borde hafwa bättre tillförsicht till H. K. M:t, och wetha H. M:ts stoore
tack för sådana wälgärningar, än att the H. K. M:tt med sådane
wrånge och ogrundat tillmätningar skulle besware, begärte för-
thenskuld alffwarligen af them, att the wille kundgöra oss, hwem som
sådant tal eller tanckar hade kommit tillwäga, och hwad them war
händt aff H. K. M:tt eller någen ibland H. Maij:ts tienare, ther aff
the sådane misstanckar kunde fatta, Men the swore högligen, att
the sådant aff ingen tillförende hade hördt, icke eller någen orsak
wiste sådant att tänckie eller förmode, uthan Tzalkin hafwer uthaf
obetänckt modh och i drycken uthål, hafwerdt sådane ordh fram, Ödh-
mÿukeligen bedriendes, att man honom sådant wille förlåthe, hwil-
ket wij på sidsliketone, effter något förmaningar, på theres
samptelige så wäll som Tzalkins ägen wägne böön, lademne
för andre Conditioner skulle giöre med sådane förord, att the
andre skulle wara gode för honom, hwilket the alle samptligen
lofwade. Och alltheenstund man them uthaff wäll kan afftaga att
the nöijligen med skäl eller godt ordh skole wara till att bringe på
wår mening, hafwer man them om något att röra eller handle all-
deles haft fördragh, på thet the icke måtte bekomme något tillfälle
att förargas uthöfwer, uthan heller ännu alt framgent blifwe i then
förhopning att the H. K. M:t till theres Storfurste bekomme skole
hwad eller the Muskowiske, Wladomirske sigh med them om H. K. M:ts
wäl förenne wele eller icke, till thess att H. K. M:ts krijssmacht
ther i Landet kunde blifwe starckare, och sakerne bracht udi itt
säkrare tillstånd, på thet att wår skäl och Argumenta sålades
måtte hafwa thess mehre krafft och wichtighett medh sigh. Hwar-
före wij wår broderlige wänlige begäran till wår käre broder,
att han oss siin gode rådsame betänckiande udi saken med thet första
wänligen meddele wille, sammaledes och, hwad man aff the Muskow-

ske, Wladomirske och the andre härskaper udi thetta fall kan
hafwe till att förmode, om man länger på theres Resolution för-
wänta skulle, eller och wår käre broder wäre saken tilstånde
ther i Landet sålunde skaffat befinner, så att man uthan fara
och tryggeligen handlen på thet sättet företage kunde, som
wår broder aff medfölliende Instructions Copie widlyfftiga-
re hafwer tillatt förnimme, hwilken wij wår broder wäll
tillförende hade welat tillskicke, hwar wij icke hade burit fara
för then osäkerhett på wägarne hafwer warit, hälst sedan som
Andreas Nilsson aff the Skällmer är blifwen opptagen.
Wij kunne icke eller wethe om thet skulle wara rådeligit att
tage sakerne på thet sättet före, förr än som Augdo och
Tifiin äre brachte till hörsamhett igän, och H. K. Maij:ts
krigzmacht, hwilken nu på åtskillige orther fördelt är,
måtte effter Instructionens lydelsse kunde församblas till
Nougården. Wij läthe och wår broder härmed broder-
ligen förnimme, att wij igår hafwe bekommit wisse kundskaper
ifrån Hinnige, thet H. K. M:ts unge hijel åth, på theres gångne
aldeles är afslagen, hwad orsaken är kunne wij inthet wethe,
hälst effter thet wij aff H. K. M:t inge skriffwelser hafwe be-
kommit. Doch är H. K. Maij:tt thess Gudh skee loff kommen
till sijn fullkommelige helsse igän, så att thet icke hindre
H. K. M:t. Hwad wij framdeles här om såsom och andre saker
wårde förnimmandes, wele wij wår broder theroom uthan dröijs-
mål tillkänne gifwe. Wij hafwe och på then Arcgiman-
driteus Ciprians begäran tilstädt honom, att sände uppå thet
wärn Ignatij Korlanovs, och en köpman Tomila Forstaltzanov
bwendh, hädan ifrån och till Pleskow, och på wår broders
bätter betänckiande, han kan förthenskuld effter som han kan döme
till, och thet kan wara rådeligit eller icke, antingen effter-
läthe eller förtage theres resse. Then Herr Baijr är ty
wärr, medh sijn gamble plåge åter nu igän betagen, så han
måste hålla widh sängen, lickwäll hafwer han är nu läte
före sigh så swagen som han är, hädan ifrån och hem till sin
gårdh. Gud wärdiges hugswale och förläne honom hwadh
honom nyttigt och saligt är. Hwadh wij eller udi alle

skalle kan förefalla, men vij wåre brodher medh then Post som nyli-
gen ifrån Kongården hijtt kommen tillkänna gifve. Och befale
eder här med och altid Gudh medh then aldrahögste i wägn och beskydde
till långwarigh och lyckesam wällmåga helse och sundhet,
sampt eder wänligen och brodherligen. Aff Wijborgs den
23 Septembris, Anno 1613.

D: E: B: W:

Andries Thomæ [illegible]

[illegible] son [illegible]

Kon: May:tz till Swerigis wår Aller nådigste Konungz och herres, så och Swerigis Rijkes trogne Man, Rådh och General Fäldtöfwerste vthi Rijßland, den Edle och Wälbörne herr Jacob de la Gardie, Frijherre till Eckholm, herre till Kolcka och Runsa, wår synnerlige gode wän och broder, whetir broderligen och wänligen.

[illegible] Tyskt

Kexholm den 4 Octob: a° 1613

[illegible]

20 IX 1613

Wår brodherlige wenlige och wälwillige helsan, medh hwad mera gott
vthi wår förmögenheet är medh Gudh alzmechtig altijdh tillförenne.
Käre brodher och besynnerlige gode wän her Jacob de la Gardie, Wij kun-
ne wår brodher her medh brodherwenligen icke oförmält latha at wij then
25 Septembris hafwe bekommet wår brodhers skrifwelse Sub dato Nou-
gårdan then 17 i samma månadt, Ther af wij förnimme at wij äre alle en-
een meningh om thenne handell medh Ryssarne, Gudh gifwe thet allenast
på något sanda sätt motte fånge een godh ända, Gudhi till Ähro, H: K: M:t
wår allernådigste Konung och herre, och fädhernes landet till beröm, för-
kofring och wälfärd. Men alldenstund at man utaf thet breffwet som Stat-
hollaren på Torsiock hafwer skrifwet the Nougårdiske till, noghsampt kan
förnimma, at all förhopning, om H: F: N:dat: hertig Carll Philips annam-
melse till Storförste, är förgiflwes och fåfäng, tyckes oss intet rådheligt
wara at man differerer för länge till at tage handelen för på thet sätt
som then Bij Instruction, ther af W: B: nyligen een Copie hafwer bekom-
mit, innehåller: alldenstund thet ståår till befruchtandes, at Ryssarne
(: helst medhan the nu så myckit oss [illegible] är af Palackarne intet
blifwe anfechtadhe :) icke med all macht samfälte sigh emoot oss, ther af
icke allenast een offentlig skadhelig och kan ske långsam feigde emellan
Swerige och Ryssland kunde yppe: Uthan ståår till at befruchte, at om
thet [illegible], thet Gudh förbiudhe gånge an för än man medh Palackarne
antingen om een tillförlåteligh fridh eller och långligh stillestånd hadhe accorde-
rat, man då sådant med alls eller åtminstone med någre lidhelige wilkor
icke skulle kunna nå. Doch tyckes oss lijkwäl icke orådheligit at man
at temporisere ännu medh handelen till thess Gudh will gifwe then lyckan
at man blifwer [illegible] och Tyskni mechtig, så framt thär allenast är nå-
gon apparentia och förhoppning i thenne höst något fruchtsamligen at uth-
rätta: Men ther och (: thet Gudh förbiudhe :) thet icke kunde wara, synes
oss på W: B: (: hwilken om saken, efter thes lägenheet och omständigheter
honom bätter än oss ewaterlige är, rätteligast dömma kan :) för bättring
wara rådheligit at man på thet fall, besatte thet ena Slottet medh
Tyskni och försorgade thet efter nödtorften och förmögenheten in till winte-
ren, Då man med bätter beqwämligheet kunde komma till at bruka wår
alfwar, för thet andre som the skulle ännu innehålla, Och at wår

bredherloch församla hwadh Krigsfålk som till förb:tr och ander orterne
besättning icke behöfdes till sig under Nougarden, helst efter thet står
till att befrüchta, att thet Krigsfolket nu i thenne oläglige höste tijdh nog-
kit länger här för Tyshi skulle blifwa hollet uthi fält läger, att
the icke fara förmyckit illa bådhe utaf hunger och omakhen, ther af lätte-
ligen någon dödheligh siukdom ibland them kunde, eller och the kunde
förorsakas (efter såsom the allredhe flere hafwa taget orlof, helst de
utaf Mönichowens Regiment, af hwilke wij alltijdh widh pass tiugu
personer, och ibland andre then Regimentz gewaldiger här fångne
hafwe:) att rymma hemwärds uthur landet hijt tilbake igen. Deraf [illegible] ke
allenast Krigsmachten i Ryssland blifwer försmagat uthan och Fäder-
land warder och tillförende af them som tilbaka komma uthödt och för-
derfwat. Doch weete wij E: W: här medh uthi ingen motto hafwa
förgripit wäl [illegible] att han sielf om alle saker wijsligen war
Der lagandes, efter som han befinner att förnödenheten thet kräf-
wer, och H: K: M:t och fädhernes landet bäst kan wara tient och be-
lätten medh. Wij sende och E: W: een Copie af thet breff som H: K:
M:t oss samptligen nådigst tillskrifwit hafwer; bredherligen och wän-
ligen begärendes att E: W: oss sitt rådhsamt betänckiande uthi alle
saker, och huru the nu här efter bäst kunne företages, medh thet aller-
första medhdeele wille. Hwadh allenast nye tidhender ifrå Swerige
anlanger, weete wij inge andre än hwadh som breffwijsaren E: W:
kan weete till att berätte, efter ingen ther af oss hafwer bekom-
met någen skrifwelse ifrå sine wänner i Swerige; Der wij
framdeeles något kunne förnimme, skole the E: W: gerne medh-
deelte warda. Och wele nu här med och alltijdh hafwa wår
E: Kiärl: then alzmechtigeste uthi hegn och beskydd befalat till lang-
warig och lyckosam wälfärd, bredherligen och wällwilligligen.

Dat: Wiborg then 30 Septemb: 1613 (:

E: Wälwil: B: Br:

Hendrich Horn [illegible]

Arfft [illegible] Tönnesson

Kong:e M:ts till Swerige, wår allernådigste Konungs och Herres trogne Man, Rådh och General Feltöfwerste uthi Ryssland, Den Edle och wälborne Her Jacob de la Gardie Friherre till Leckholm, Herre till Kolka och Runsöö, wår kiäre brodher och besynnerlige godhe wän, ähre tillhanda.

brodherligen och wänligen.

Ankom den 10 Octob: a:o 1613. 3 Dinnar [illegible] i från H:r Hendrich Horn och Arfwedh Tönnesson.

Wår wänlige broderlig och wälwillige helsen, medh hwadh mere gott
wij i wår förmögenheet är, medh Gudh tillförenne. Edle förnämbe
godhe wän och broder her Jacob De la Gardie, wij wele här medh
wår broder broderligen och wänligen icke förhålla, at wår broders
skrifwelse sub dato then 9. Octob: äre oss tillhanda kommen den 19 i samma
månadt, ther aff wij hafwe förnummit E: B:rs betänckiande om thet
wij näst tillförende om tilskrifwit hafwe. Och ehurusom wij aff E:
B:rs skrifwelse hafwe förstått, at the Muskowiter, Woldomirer och
andre Ryske herskaper hafwe bewist och stadhfäst theres utkorade Stor-
furste, och ther aff nogsampt äre påsint, at the H. F. N:de hertig Carl
Philip till theres herre icke anamme wele. Och H. K. May:tt oss på så-
dant fall instruerat hafwer, at wij medh them sin till theres Zaar och
Storfurste icke antagen och stadfäst någon handell ingå skulle, effter
som wår B: aff then Rijkz instructions copie then wij wår B: sennest
tillskickade widlöfftigare hafwe till at se. Hwarföre och på thet,
at man antingen måtte wetta, medh hwadh wilkor man een stadig och
tillbörlig fridh och wänskap medh the Ryssar nå kunde, eller hwar thet
icke kunde skee, thesse breeter fogh och orsaak hafwa måtte them fiendtligen
angrijpa; synes oss på E: B:rs godhe betänckiande icke oradeligit wara, at
man lathe theres utwalde och korade Storfurste förnimma, at wij på
H. K. May:tz wår allernådigeste herres och Konungz wägnar, wille handle
medh hanom om een stadig fridh och wänskap, och begäre at han sigh skulle
mächtige sändebudh på sådan handell till Nougårdh sände wille, thess
midlertijdh wardher man förnimmandes, hwadh lycke och framgång
Gudh wille förläna för Plugede och andre affallen orter, så man
likwäl icke fåår behöfwe at låta Ryssarne weta wår grund och
mening, förr än the samme orter, som man näst Gudz hielp förhapper
kunne wara brachte till hörsamheet och lydno. Hwar thet och sigh
thet förbinder icke skee kunde, äre ther aff läterligen att aftaga at
oss will wara rådeligere, at ingå någon wänlig handell, om Gudh
will förläna lycken ther till, at träffe een sådana fridh, som kunde
lända H. K. May:tt och fädernes landet till beröm och förkofring, eller
åtminstone een sådan, som wår sakernes och Rijksens tilstånd äskier
och medhgifwer, än at man fåfängeligen skulle sträfwa, och underslå
sigh högre saker, än man mächtig äre at utföra. Hwadh nu wår
broders mening här om äre, begäre wij wänligen at han medh thet
förste wille låta förnimma. Thesslikest beder iag hwadh wår hären
wänligen, at min broder wille lathe mig weta wår hanom tijenkes

27. Oct. 1613

tidhrana, at iag migh till then förb:tr Handell ther inn begifwa skulle, på thet iagh måtte i tidh weeta migh ther effter at rätta. Thet min broder begärer at weeta om Herr Kristiern Ryßtalcken, som war i fälle med Ryske Sändebuden, och nu är fången, hafwer hafft någre skrifwelser med sigh: Thå är hanom inge sådane skrifwelser medgifne, uthan effter theras egen begäran, warit them till förslag wägen förundt. Och althenstund han ifrån theras beskattningen inte är till at mista, både för thet att han hafwer nu tämmeligh hand till att skrifwa Ryske, såsom och färdigh uthi språket, och här nu ingen är som man kan bruka i hans stadh, Therföre begäre wij wänligen och broderligen, at wår B: sigh wille läggia wille om hans förlossning, at han måtte någon annan, aff them som i Nougård fångne äre, kunde blifwa utbytt, eller på något annat sätt förlossat.

Thet wij wår broder wänligen hafwe welat läta förinnra, begärandes ther hoos wänligen och broderligen, at ther något förefaller kan ther i Landet som oß nödigt är till at weeta, att han oß thet meddela wille, hwad tijender belanger. Då hafwe wij inge ifrån Swerige bekommit, ändre än att H. K. May:tt är rest opp till Kopparbergslagen. Befaler här med wår broder Gudh then alzmechtigste uthi hägn och beskydd till lyckosam och långwarigh wälmågo, wänligen och wälwilligen. Datum Wijborgh then 27 Octobris, Anno 1613.

Edhers willige wänner och bröder altijdh.

Hendrich Horn

Arfwid Tönnesson

Kon: May:tz till Swerige. Wår Allernådigste Herres och
Konungz, Så och Swerigis Rijkis troo Man, Rådh och General
Fältöfwerste wthi Rijszlan, Then Edle och Wälborne Herr Jacob
Delagardie, Frijherre till Eckholm, Herre till Kolcka och
Runsöö, Wår broder och synnerlige gode wän, Detta tillhanda
broderligen och Wänligen

Horn Boye

10. Nobr. 1613.

Wår wänlige brödherlige och wälwillige helsen, medh hwad mehre gott vthi wår förmögenhet ähr, medh Gudh Alzmechtig tilförende.
Till förläter godhe wän och broder, Her Jacob De La Gardie, Wij låte wår broder, wänligen och brodherligen förnimma, att wår B:rs skriffwelsse, medh hans Kon: M:tts [illegible] Simon Marcusson är oss tillhanda kommen then 6. Novembris, och ther aff förnummit hans godhe betänkiande om then handell som wij ähre skickade till, ändoch wij nu efftir sakennes nödtorfft icke kunne så widlyfftigligen swara wår broder på hans skriffwelsse, alldenstund wij icke länger kunne uppehålla thenne wår warnandes post, såsom och måste affärdige then andre till H. K. May:tt igen, wele wij lijkwäl wår kääre broder vthi een hast härom wänligen och brodherligen icke förhålla, att såsom wår B: vthi sijn skriffwelsse råder, att man icke skulle the Nougårdiske Sändebudhen mehre proponere eller uppenbare än them bäst(?) wore och kunne swara till och efftirkomme, så hafwe wij och för thet skäll och consideration skuld som wår B. i samma sijn skriffwelsse införer therom haffwe fördragit och allenest generaliter gifwit them een godh förtröstning på alle saker: Endoch H. K. May:ts breff, thet oss igår tillhanda kom medh thenne budhbäraren(?), så [illegible] wij ther om [illegible] intage eller [illegible] kunne, annorlundes [illegible] om sakerne beställa och disponere, efftir som wår broder aff thess copie then wij honom härmed tilskickade hafwe till [illegible] sehr och affnagr(?). Doch alldenstund att sakerne ähre vthi wår Instruction wår brodhers så wäl som wår discretion aff H. K. May:tt heemsteltne(?), them om efftir lägenheten till att laga och disponere, wele wij medh honom och han medh oss, efftir wårt yttersta förstånd och förmögenhet ramma(?) alting såsom wij kunne förnimma och förstå, att H. K. May:tt och fäderneslandet kan wara tient och hulpit medh, icke twiflandes, att W. B. sijn mening härom efftir som sakerne honom medh oss aff H. K. May:tt commenderet ähr, war der oss communicerendes. Belangande thet W. B. begärer vthi sijn skriffwelsse att wete, om wij och för wår [illegible] wele samptt medh honom genom wår skriffwelsse förhålle köpmännerne vthi [illegible] eller [illegible], the han kan komme till att förstärkia [illegible] till krigzfolchzens behoff, therpå till wänligit swar lathe wij honom förnimme, att alldenstund wij kunne besinne, att thet icke allenest länder H. K. May:tt

till tienst, men thet äär och högeligen aff nöden at Krigzfolcket någor
twenne kläder medh nödtorfftige kläder försörgde på thet the kunne
göra H. K. Maytt någon nyttigh tienst. Wele wij för thenskuld
uthi medler tidh medh w. B. förplichte oss hoos Köpmännerne, till thess
at wår b. bekommer then skrifftelige försäkringen, som han aff
H. K. Maytt: äär begärendes, aller högste H. K. Maytt någon anward-
ning wanders gärendes, Hwarest Köpmännerne skole hafwa sin
betalning. När nu thenne "deraf" skeer wele wij hafwa wår löffte igen.
Dett then wår b. kan bringe något till at göra förstråkning
han wille lätha oss förnimma hwilkendera äär, och på hwad sätt för-
säkringen skall wara stält, Thå wele wij then förfärdige. Jagh
Hendrich Horn, will och medh thet första lätha förfärdige en skrif-
welse uthi samptelige wåres namen till the Mynstermester och
Wladimir ofwerstånder, effter wår Instructions lydelse och wår
B: medh thet första tillhanda skicka och thet som ther uthi något be-
tänkeligit wore, therutinnan at förandre wele iagh wår B:
uthi hans descretion hemstält hafwa. Hwad Wärkbergh anlan-
ger, at wij hafwe sänt wåre fullmächtige uth at Inventere
ther på Befästningen, äär icke skeedt för någon annen orsak eller
i någon annen mening, än allenest at wij förnummo, at Claes
Eriksson war dragen ther ifrån, för än then H. K. Maytt hade uth för-
ordnet, war ankommen, och ellies ther hoos wåra "oss" aff åtskillige be-
wärtäcker tillkänna gifwit, at för:de Claes Eriksson hade leff-
ret Krampt näst effter sigh, hwarföre hafwe wij warit föranlåtne,
the härom lätha fråga och ransaka, på thet wij på förb:de Befästnings
brefwer H. K. Maytt sielff, såsom och then som på H. K. Maytz wägne
ther medh hade till at beställa någon kunne, och the sedan i tidh ther
på bättre försäkra måtte. Der och så sigh begifwer, och iagh
Hendrich Horn skulle begifwe migh och Nyegården, begärer iagh
aff min broder, broderligen och wänligen, at ware, på hwad
sätt iagh nu medh undfällir kunde bliffwe ther försörgde och under-
hållen, på thet iagh ther effter måtte weta mine saker at anställa,
Såsom och at när så wida komme, M. B. wille göre then förordning
at iag på the Orther ther någen fara kunde ware på färde, måtte

blifwa medh nödtorfftigh Confoyering behielpat. Befaler här
medh wår broder uthi Gudz thens Aldrahögstes beskerm till nyttige
lyckes och wällmågo, broderligen och wänligen. Datum
Wyborg den 10 Novembris Ao: 1613.

J. W. N. O: W: Z:

Hendrich Horn Mppria

Arfwed Tönnesson Mppria

Ankom ifrån H. Hendrich Horn och Lasse Ericks
Bekommen den 20 Novemb: 1613

Kongl: Mattz: till Swerige, alles wår nådigeste Konnungs och
Herres, Så och Swerigis Rijksens trogne Man Rådt, tillförordnadt
Commissarius och General Fälltöfwerste uthi Rydzland, Den ädle
och wälborne herr Jacob de la Gardie, Frijherre till Läckölmen, her-
re till Kolka och Runsö, wår tillförlåtelig gode wän och bro-
dher, ähreta bredhwärligen och wänligen tillhanda.

Gustaf Adolph medh Gudz nådhe, Sweriges, Göthes
och Wändes etc. Konung och Arffurste, Storfurste
till Finland, Hertig till Estland och Westmanneland

Wår gunst och nådige benägenheet medh Gudh tillförende. Wij förnimme a[f]
[illegible] Wän aff edher schrifwelse, oss i går öfwersendt, och Daterat Wijb[org]
then 15 Septemb: at the Nougårdiske welle icke ingå någon handell eller
tractation medh eder, uthan så allenast therföre agå, at wår broder H. K[ongliga] M[ajestä]t
Hertigh Carl Philip skall begifwe sigh till them till Nougården; Iblan[d]
annat förgifwandes, at ingen annan Contract, än then emellan Eder [illegible]
och them uprättat beståndes skulle, och at hele Nougårdiske Samblag ähr
H. K. M[ajestä]tt aff gudh gifwet, och hwad edher schrifwelse så och flere Acter innehå[ller]
och utwijse. Therpå wij eder till swar och wäthelse nådeligen icke förh[olla]
at wij icke förstå the Nougårdiskes utflychter inthet ähr till sinds
uthan welle och befale, at i kort och uthan någon omschweiff hålle eder [illegible]
och stadigt widh eder medhgifne Instruction, hwilken Resolutionen och In-
struction, och i så måtto intet achte hwad the förgifwe kunne; Wij män[?]
[illegible] wäll, at thet the någorlunda hafwe, skeer allenast aff trång
och nödh, och när the see sitt nam[?], hafwe wij wenner [illegible] af them än
andre så [illegible] ähr och i medler tidh tillfälle at Certificere them, så
wäl mögeligit ähr, och gå så oss all occasion förbij, hwilken will tractere
medh them skola. I welle förthenskuld hafwe godh acht på sakerne och
först [illegible] therpå, at the Muskowitske och Nelaclowitske [illegible]
tige måge komma till städes, hållandes them uppe, så länge och [illegible]
krigzfolck ähr alt samblat i Nougården, eller på en annan läglig sta[dh]
[illegible] thå at the Muskowitske icke komme welle, thå skole i strängia[re]
på the Nougårdiske effter Instructionen förgifwen, at the icke welle [illegible]
medh eder, uthan welle hafwa genom bådh H. K[ongliga] M[ajestä]tt till Nougården, [illegible]
i gifwe them till swar, at sådan Land, Rijke och Furstendömen icke förs[illegible]
[illegible] medh bönner och gråt, uthan medh swärd, altså måste the och tracte[re]
medh eder om the widare wilkor och sätt, [illegible] the skole försee[?]
[illegible]. Der till icke nogh ähr at H. K. M[ajestä]tt [illegible], uthan will [illegible]
tänkias på, huruledes H. K. M[ajestä]tt skall adsecureret och deffenderet [illegible]
Och måge i them thet och förhålla, at wij icke hålle hafwe welat
giordt omschweiff[?], at wij så långh tidh them försiront hafwe, och hwad i a[f]
[illegible] effter eder Instruction wijdare medh och haas[?] them [illegible]

Dock på thet i måge weeta wår endeligh willie, såframpt alt hopp
om thet Wladimirske och Muskowiske häffelige wthe ähr eller aff-
ware, Thå wele wij at i icke mere röre om H. K:tt Hertig Carl Phi-
lip, och icke gifwe them ther om then ringeste förtröstning, ithan aldeles efter
Instructionen slå them thet aff, förgifwandes at the Muskowiske haf-
we sielfwe skilt sigh ifrån the Nougårdiske och i så måtto öfwer-
trät sin lofft; Så hafwe och the Nougårdiske nu staar ther genom sigh
till skiällmar, och fallet ifrån then Nougårdiske Contract, så at the
ther på inthet mere hafwe at tala, ithan the hafwe oss bedraget, giort
oss nu stor omkostnet, och nu öfwer någå wele föra oss i wijdare besfä-
ring; dett wij nu icke länger ähre tillsinnes, och hwad i mere wed
samma mening uthfare kunne. Ty såframpt intet krigzfolck här i
Landet ähr försambladt, då wele wij icke länger så lenge dragha oss
wed näsan, som här till skeedt ähr, ithan wele wij icke heller wij ock them
skole hafwa sinnet skaly eller wängslay, på thet wij måge kunne thet
effterställe, och Expenserne moderere kunne, Och hwar thet till
teligit wapenskiffte på ändeligheten komma skall, dett wij doch
om möjeligit ähr undfly wele, och i edher flijt göre skole, då ähr thet
så godt att thet skeer wed theres olägenheet, som framburde. Ty hwar
the oss icke nu något gåå till willie, thå skole the thet framdeles my-
ket mindre göra, om the till någen bätter stadga komma kunne.
Män så skole i doch icke träde till thenne Instructionen för än i fulle-
kommeligen weete, att the Muskowiske icke komma wele, och the Nou-
gårdiske sigh hafwe försat, ingelunde någon tractation med oss att
ingå. Elliest skole i edher man fast hålla wed Instructionen, hwad her
Jacob de la Gardies mening wedkommer, i thet breff som i oss för någon
tid tillskickade, den kunde wäll wara godh så länge oss läglight ähr att
sakerne sedan härtill stå skulle. Män ther måste nu gång bliffwe ända
på ichennom stadiga giort, så att wij icke behöfwe altid hafwa i owisshet.
Hwad härtill skeet ähr, ther till hafwe warit orsak nogh; Män här
effter länger såledhes att läte stå, dett achte wij skiälet icke nyttigt wa-
ra. Dette wij edher tillsware på edher skriffwelse såledhes hafwe
gifwe läthet, och äre edher med all gunst och nåde wälbenägne. Edher
här med Gudh befallandes. Aff Wäßbygård den 16 Octobris
Åhr 1613.

Gustavus Adolphus

Copia aff Konungz May:tz
Breff ankommit till
Vrijbergh den 9 Novembris.

13 Juni 1612

Mśćo Panie Puntus

Służby nasze Rycerskie zalecamy Mściwey Łasce WM etc.
Ktory Jeo mść Pan Stewert Korn, do nas pisac raczył przez pisanie swoie
y imieniem WM własnym wzywaiąc nas na służbę do WM Amy iako zwyczay
nasz ludzi Rycerskich Narodu Polskiego będący sobie wolni iako y WM
tego sam dobrze świadom, chodzące po cudzych ziemiach na służbę gdzie
mogł służyc chleba zaiąc y co przez krwawe wysługę swoie wysłu-
żyć, tak y teraznieyszego czasu będącyśmy przy woysku Krolo m
Pana swego y odeszliśmy wolno, od tych Pułkow, y umyślnie pusci-
liśmy sie ku WM y posłaliśmy posłańcow do WM swoich umyślnie
aż do Nowogrodu daiąc WM znać o sobie będący wtem upewnieni
że Jeo m Pan Stewert Korn, przez pisanie swoie wzywaiąc nas na
służbę do WM upewnił y obiecuiąc nam obietnicy od WM uczynie
y dla tego umyślnie puściliśmy sie do WM Jesli że będzie po-
trzeba ludzi takowych WM ku służbie, Albo li nie tedy prosimy
WM racz nam WM oznaymic wolą swoie przez posłance nasze
oznaymuiemy WM o Kapitanie Gancie ktorego byli poimali Kozacy.
Pułku o[illegible] tedy go mamy przy sobie chwała Panu Bogu
dobre zdrow Azali da Pan Bog zaprowadzie w dobrym
zdrowiu do WM do Nowogrodu A prosimy WM o posłance
swoie zebyście WM do nas iako naprzedziey odprawili. Zatym
sie zalecamy Mściwey Łasce WM, dan spod Gorea ~~[illegible]~~
Zarecy nasz miesiąca Juni 13 dnia AD 1612

WM Życzliwy Towarzystwo

Gregorz Ilnicky

Maciey Halaym

Setnicy y wszystko Rycer-
stwo

Jeo Mści Panu Jakubowi
Puntusowi delagardzie Het
manowi Ludu Krola Jeo Mści
Szwieczkiego oddac należy

[illegible] 2 Febr.
1612

Jasinsky, M

9. Aug. 1612

Mściwy Panie Panie Hetmanie

Vniżone Posługi nasze Mściwej Łasce Wm Naszego M Pana Pilno oddawamy etc.
Iakos Wm Nasz Mściwy Pan Nowogrodzkie Postanowienie raczył mieć z nami
na tę Ćwierć Pirszą Po 18 złotych Nakoń, takos Wm Nasz M Pan Nowo
wogrodzkie raczył dać Pątzy złote, tak też y Jego Msc Pan Heweithorn
Pan Hetman Pełny Pod Iwangrodem Pątzy złote, do tegoż Miesiąca dodał
400 stałek Prosym Wm Naszego Mściwego Pana żebys Wm Nasz Mściwy Pan
Przez Pana Pirstorskiego Rotmistra Naszego raczył nam Przysłać Bo nie
mamy nic żenam Moskwa Pod Iwangrodem swobodę wszytkę Pobrala
y nas samych Nabito Nastrelano, y tom niemało że drugy teraźniejszego
Czasu niejeden Piechotą z Rynsztunkiem chodzy żesmy Na służbie Jego Królew
skiej Msci Naszego Mściwego Pana zdrowia swego Nieżałowali y krew
swoją Na placu obficie rozliwali Będące tey nadzieie że nam Wm
Nasz Mściwy Pan nam te nasze Prace nie opuści łaskiej swey Pan
skiej, A na drugie Ćwierć Jako wszędzie żolnierowi Placą Nakoń
po trzydzieścia złotych y nac zey nie chcemy wola to Wm naszego
Mściwego Pana będzie nam Postąpić tak Albo nie Bo na nas
Bardzo Przyszło, A na nowi na pul Ćwierci dać Bo nie mamy zaco
Rynsztunku kupić Druga żechmy y ostatnie swoie Potracali
nie mamy skąd Poratowania mieć z tym się y powtore służbami
naszymi oddaiemy wmściwe Łasce Wm Naszego Mściwego Pana
Dan z Staniwiska, Augusta 9 dnia R 1612

Wm Naszego Mściwego Pana Życzliwi słudzy y
towarzystwo

Mikołay Jasinsky Maciej
Chałaim Rotmistrowie y
wszystko towarzystwo

Wielmożnemu Panu Panu JMci
Panu Jakubowi Pontusowi
Delagardie Hetmanowi Polnemu Kro-
la JMci Szwedzkiego Naszemu
Mciwemu Panu do rąk własnych
należy

Till H. Grefl. N. och Excell: Höghwälborne H.
H. Grefwe Jacob de la Gardie, Sweriges Rijkes
Marsk, Rådh och General feltherre, Min Nådigste
herre och mächtige Patron, Episcopi Revaliensis
Underdånige Petita.

1. At H. Grefl. N. och Excell: nådigst täcktes een gång så reso-
lutionen fatta låta 1. Om Keyfala pastoris underhålds i penninger
och Spannemåhl, at han må nödtorfteligen hafwa sitt uppehälle,
efter han uthi bådhe sprällen Tijndhen och [illegible] uppehåller
Kyrktiensten. 2. At afbrände Pastoratet blifwer upbygt igen, uthan
hans Kyrckiobönders beswäringar, emedhan the äre hans nödtorftigast
uppehälles medhel medh sijn rettighet och arbete, och han af them
ringa församblingen sijn Subsidium hafwer. 3. At tyske Ber-
ringa församblingen icke stängies ifrån Slotz Kyrckian, och at med theras
nummer icke stangies ifrån Slotz Kyrckian, och at medh hans
Intrader een gång richtigare till än hittill skiedt är, och ther för
inegång afleggies een richtig räkning: och härefter inkombsten
ärligh uthi Slotz Kyrckians nytto. At Grefl. Commendanter
tiendes till Slotz Kyrckians nytto, at Grefl. Commendanten
hafwer thäruthinnan på sin Höghwälborne Principals wägnar een
förnembligh röst och disposition, thet är ingen emoot och praejudicier-
lighit, men at lijkwäll Episcopus och Consistorium hafwer efter
Kongligh instruction macht at ingera på richtigheet för inkomb-
ster och uthgifft så wäll wedh then som andre Kyrckior i Stifftet, Och
at Commendanten hafwer af tyske församblingen som altijdh
rächt warit hafwer trogne Kyrckioförmyndare till adsistents.
4. H. Grefl: N. och Excell: tecktes nådigst ställa affalla
fattadt missnöje till pastoris person, och wända sijn gunst och
Nådhe till honom igen, förgätandes mildeligen förrige offension,
Episcopus och Consistorium lijka wäll hålla honom i sicht, at han in
vita et officio icke widhare skall förgripa sigh.
H. Grefl: N: och Excell: täcktes nådigst förklara sigh om Reve-
lskes församblings bätter försöriande på dagdön, i så måtto, at
then gamble Mannen pastor ibm i sijn lifztijdh skall bliwa widh
gället, och honom adjungeres een dugeligh Caplan, hwilken till
underhåld een hakeland at boo uppå nådigst måtte tillordnas så
länge pastor lefwer, och samma Caplan finge förfläkning om suc-
cessione: Sedhan at H. Grefl: N. och Excell: tecktes medh H.
H. General wachtmästarens samtyckio så dispensera, at Kärtela
byy måtte antingen heelt leggias till Reueckis eller bådhe pasto-
res i Keyfala och Reueckis efter Consistorij moderation hulpes
åt at försörja Capellanen, och han som tijdhast hölle ther
Gudztiensten uppe i theres Capelle.
III. Nådigst samtyckia at Harkeyudhiske bönder må uprätta sigh
itt Capelle, efter the ganska långt från häfwudhkyrckian
belägne äre, doch på itt beqwämligare ställe som deras pastorj
drägheligare at komma till, än ther som thet gamble Capellet

står

ståår, widh hwilket Bönderne drifwa myckin ofwändigh widhskiepelse, hwar offta pastor thär Gudztiensten förrätta skall, wille Episcopus medh Deckarnes samtyckie göra een tarfwelig disposition.

IV. Efter pastor på Wormsöö genom Vådhåld hafwer lijdit stoor skadha, E. Kongl: M. och Excell: wille fördenskuld nådigst förklara sigh på hans öfwerförde ödmiukh. supplication.

V. H. Kongl: M. och Excell: täcktes nådigst skrifwa Commendanten på Hapsal till och befalla, at han icke allenast medh alfwar fortställer then anhängigh giorde process om Brandzskadhen i mark, thes skogh och fiskewatten emellan Kongligh Hapselske Kyrckiobönderne i Rahol och wälborne fälle Herrskapet samft Reinhold Klinck, uthan och tillijka medh Consistorio på drifwa, at Jönelske Kyrckia må komma till sine uthestående penninger uthi Adrikashne gods.

VI. Låte afgå sin Nådige befallning till Commendanten på Dagöön, at han är j hare landzhöfdingz resteringer behielpeligh thet the måge bekomma betaalning af Keynäås Kyrckia och församling för theras uthlagde penninger till pastoratet effter liquidationes rekning.

VII. Af sin höghprijsselige Konglige mildheet resolwera sigh uppå Episcopi giorde solicitation till nådigst subsidium at befordera thet påbegynte opus Vicariarum Cleri Esthonici. Warommeligast och önskeligast wore, at E. Kr. M. och Excell: sigh och sin höghlofflige posteritet till ewigh åminnelse, läte uthi booken inskrifwa itt äheligt Depûtat, hwilket andre höghl: Herrar som Gudz: Kristland hafwa wordet till efterdömme tagandes. Herren Gudh wände thet werket tusendfaldigh uppfyllandes medh himmeligh och ewigh wälsignelse! Signatum Stockholm den 7. Aprilis Ao 1651.

E. Kongl: M. och
Excell:

K. Underdånige
ödhmiuke och
i Orden och förbönan,

Joachimus Jheringius
Bishop i Räfler.

H: Schw[s]: Rifrank: Lovall

Johann Casimir

Pfalzgraf bei Rhein 1543 – 1592

1622. Sept. 20

Cordt, Seite 38

Bl. 704–705

1622

Joh. 704

Monsieur me vous sentant infiniment obligé de l'affection que me temoignez par la vostre du 23. d'Aoust, l'ayant receue l'onziesme de ce moys, ce petit mot sera pour vous en remercier, et par mesme moyen vous asseurer de la continuation de la mesme qui vous sera tousjours inviolablement conservee, comme a un Cavalier et amy, les vertus duquel j'ay tousjours en estime, aussi nostre mutuelle amitie m'y obligeant de laquelle je vous prie vouloir vous asseurer et me croire en peu de mots le tout Vostre vous estant de mesme obligé de ce qu'il vous plait mander si particulierement l'estat de ceux quartiers la priant la bonte divine de vouloir envoyer conseils et resolutions salutaires pour la prosperité et seureté de cest Estat et ne scauriez vous croire combien avons tour tous du grand jusques au petit esté rejouis de l'heureux retour de sa Majesté pour

705

mon particulier ce m'estant un grand bonheur de
pouvoir par ce moyen m'acquitter aucunement
(car de le faire a l'esgal des faveurs nompareilles
de ce digne vrayment grand Roy c'est chose
impossible) de mon debvoir pour luy rendre les treshumbles
services auxquels suis obligé. Je voudrois
bien et tout vous mander particularitez de
ma pauvre patrie come aussi de France mais
en tous deux les lieux le tout estant plus
que deplorable aussi depuis ma derniere n'ayant
receu aucunes (outre les ordinaires) particularitez je me remettray
a ieux ordinaires vous assurant que les
premieres particularitez que je receveray
vous seront et tout communiquées. Vous assurant
au Reste que me trouverez tousjours

Monsieur Vostre tresaffectioné amy a vous faire
service
Jean Jehan Conte Palatin ...

De Stockholm ce 20. 7bre
1622

Joh. Casimir Pfalzgraf

A Monsieur

Monsieur le General
de la Guardie Conte
de Leckoe

A. Joensen
14 März 1616

706

Edlen Wohlgeborner Gnediger Graff vnnd Herr, E: G: seint meine
bereit willigen diensten jederzeit bevor, Demnach E: G: auff
denn schreiben welches gedatiret Jn Nugarde den 3 Martzi dar
in E: G: wegen der Schafft die Herstur Commissary hier haben
soll, gedencke zustiglichen zu antworten, kan Jch nicht vnter
lassen, das mihr gar nichts von demselbigen bewust Jst,
Weil Jochim Berend Schmidt nicht hier Jst vnnd Jtzund bey
E: G: zu Nugardt Jegenwertigh, Zweifele Jch nicht er wirt
E: G: allen bericht davon thun konnen, Was Herstur Com-
missar eigen Profiant belanget, das doch nicht viel ist ge-
wesen hat er selbst hier verkaufft, ohne dieselbigen die
Johan Lamerts davon bekommen, die er hat mit sich
nach Nugardt genommen, wie E: G: Jch vorlangen Zeit
hab zu geschrieben, Was seinen Viehe belangt, Jst mehren-
theils zu Jhr: Kon: Mat: vorsehrungh genommen, dafur
er noch wohl 81 Rubell in betzahlungh haben, hat auch seinen
dienern hier darnach liggen, Weill auch Gnediger Herr
diese vorlehnung mit Reutern vnnd Soldaten gar harth
vberleget, vnnd Jch dem volcke nichtes mehr zugeben habe,
Bitt Jch ~~[illegible]~~ dienstwillich da es muglich sein kunte, E: G: wollen
der gnedige vorsehung thun, das diese vorlehnung, etwass
vorlichtet bleiben mochte, Es seint auch heut des Oberst
Hans Rettenbergers Compagnie durchkomen gewesen vndt
gemutemiret, weilen Jch sie nicht erhalten kan, vnnd
Jst die gantze Compag: mit ihren vollen gewehr, vor meinem
Losament gewesen, vnnd nicht selber vorsie gewust, werden
also durch solchen mutwillen verursachet, ihnen Jhren Pas
nach Finlandt zugeben, vnnd Capitein Duwaldt mitt
seinen Soldaten wieder lassen auff ziehen, vnnd bite
E: G: Capitein Duwalt darumb zuzuschreiben, dan Jch habe
nicht eine Tunne Spannmehl mehr im vorradt, vnnd die
Bauren sein wegen der grossen vnnd des vielen schrusdens
halben mehren theils verlauffen, so das ohne E: G: hulff
vnd beistandt Jch mitt dem volcke gahr keinen rath weis,

Auch sende Ich E. L. das Inventarium zu, wasfuer Spanmahl
Ich hier vor mihr gefunden habe, daneben auch wie starck das
Reuter vnnd Soldaten hier In der besatzung vorlegt
sein, vnnd was Ich Monatlich nach laut Ihr Kon. Ma.t
gemachte Ordnungh auff sie aus zugeben habe, ohne die
Spanmahle die Ich auff Ihr Kon: May.tt vndergeschrieben
Brife hab nach der Narfe vnnd Iwangorod schicken
mussen, auch habe Ich dieser tage Ihr Kon. May.t
Brife bekommen, das Ich die Neue aufflags gelder, so
wohl auch die gärte die dem lande Ist auffgelegt, nach
der Narfe für die Soldaten daselbst schicken solte, nach
laut Ihr Kon. May.tt gnedigste anordnung, die Ich
aber noch nicht habe gesehen, da Ich doch das Brodt, für
die hie Jegenwertigen Soldaten nicht haben kan, welche
auff diesen Monat noch nicht viel bekommen konnen,
vnnd restiret den Reutern noch von dem vorigen Monat,
Bitt E. L. dienstfleissigh vnnd freundlich, die wollen
mihr die [illegible] handt vorbieten, das Ich die
Spanmahl, was dem lande auffs neue auffgelegt, so
wohl auch die gelder, für die Soldaten hier behalten,
vnndt vor die Narfischen zufrieden bleiben muchte,
Was die Reuter viele anbelanget davon berichtet
mihr die Capitein, dass sie selbes entlauffen sein,
welches E. L. Ich mit empfehlungh Gottes Almechtig
freundlich nicht vorenthalten konnen, Actum
[illegible] 14 Martii Anno 1616.

E. L.
Dien:
W. D. R.

Andres Jonsson

Inventarium auff Spanmahl van Jochim Brandes Anders Jönson zu handen lefferirett Im beywesen Frantz Dithmar Schlossfogdt, Lars Bailfelt Alte Schlossfogdt, Johan v: Hamburgh, Simone der Kusseyeh? Schreiber, vnd sein diese nachgeschrieben Persele geinventiert worden den 29 Decembris Ao 1615

Weitt	72 dall
Sommer Weite	78 ~~dall~~
Miöll	6 L
Roggh	157 L
Maltt	393 L
Korn	93 L
Haver	1355 L
Bockweiten	1 L
Suckarri Brodh	228 L
Ertten	11 L
Sommer Roghi	1 L
Saltt	30 L 5 ℔ 13 ℔
Hopfe	6 schp 1 ℔ 13 ℔
Ochse ein stück für	24 dall

Aussgabe was Ich alle Monat an allerhande Spanmahl auf Reutter vnd Fussvolck aussgeben muss, auch was Ich auf Ih Kon: M.tt vndergeschriebnen Brief nach der Narfen vorschickett, belaufft sigh die Summa wie folgt,

Auf Rittmeister Herman Wrangels Reutterie auf 133 personen thut ein Monat vnderhalt, das Spanmahl nach der wardierungh In gelt ~~gelt~~ gerechnet

Penninger	1222 dall

Auff der Obersten Hans Reckenbergers
Compagnie Soldaten, befehl und 8 Brenner,
nebenst dem Regiments befehl, thut ein
Monat underholt, das Spannmahl nach der
Wardeningh in geldt gerechnet

Penninger ——— 969 dall 24 ör

Auff der Obersten Wachtmeisters Hebrons
Blasinays Compagnie ~~[illegible]~~ Soldaten
thut ein Monat underholt Spannmahl,
nach der wardeningh in geldt gerechnett

Penninger ——— 990 dall

Auff Captein Jacob Mac Duvals
Fändlen Soldaten, thut ein Monat underholt
das Spannmahl nach der Wardeningh in geldt
gerechnett

Penninger ——— 894 dall

Auff das Schlossvolck thut ein Monat
underholt, das Spannmahl nach der War-
deringh in geldt gerechnett.

Penninger ——— 285 dall

Auff Ihr Kön: Mt.t underschriebnen brief
ist nach der Narfue verschickt, an Herr
Johan Moller mitt Narfuischer mässe ge-
messen

Haffuere — 256 L thut — 512 dall

Auff Ihr Kön: Mt.t underschriebnen brief
ist nach Iwanigrod lefferirt

Haffuere — 160 L }
Höije — 20 ℔ } thut — 380 dall

Anders Jönsson

auch sende Ich E. G. das Inuentarium zu, wasfur Spanmahl Ich hier vor mihr gefunden habe, darnebē auch wie starck das Reuterr vnnd Soldaten hier Jn der verlehnung verleget sein, vnnd was Ich Monatlich nach laut Ihr Kon. Maytt: gemachte Ordnungh auff sie aus zugeben habe, ohne die Spanmahle die Ich auff Ihr Kon: Maytt. vndergeschriebene Briefe hab nach der Narfe vnnd Ivangrod schicken mußen, Auch habe Ich dieser tags Ihr Kon: Maytt: Briefe bekommen, das Ich die Neue aufflags gelder, so wohl auch die gärte die dem lande Ist auffgelecht, nach der Narfe fur die Soldaten daselbst schicken solte, nach laut Ihr Kon: Maytt: gnedigste anordnung, die Ich aber noch nicht habe gesehen, da Ich doch das Brodt, fur die hir Jegenwertigen Soldaten nicht haben kan, welche auff dießes Monat noch nicht viel bekommen konnen, vnnd Restieret den Reutern noch von dem vorigen Monat, Bitt E. G. dienstfleissigst vndt freundtlich, die wollen mihr die hulffreiche handt verbieten, das Ich die Spanmahl, was dem lande auffs neue auffgelegt, so wohl auch die gelder, fur die Soldaten hier behalten, vndt vor die Narfischen zu frieden bleiben muge, Was die [illegible] Diele anbelanget davon berichten mihr die Capitein, dass sie stellen entlauffen sein, welches E. G. Ich mit empfehlungh Gottes Almechtig freundlich nicht vorenthalten konnen, Actum dem 14 Marthi Anno 1656.

E. G.
Dienst:
W. D. R.

Andreß Jonßonn
[illegible]

125
3
2000

118
59
177

Kon: Maytt: zu Schweden Meines gnedigsten Konings
vndt Herrn Hochbetrauten Rath vndt verordneter generall
feldtherr, Jm Rußlandt, Dem Edlen vndt Wolgebornen
Herrn Herrn Jacob Puntus Delagardi Graffen zur
Leckö, freyherr auff Ekholm, Herr zur Kolko, Kid vndt
Runghe, Meinem Gnedigen Graffen vnnd Herrn.

Fornso
F
19. März 1616

Edler Wollgeborner Graff gnediger Herr, E. Gna:
negst erbietungh meiner underthänigen bereitwilligen
dienste, kan Ich den beschwerlichen zustandt dieser Verleh-
nungh, van wegen der vielen Kriegsvolcks alß Reütter
und fußvolck, nicht allein die hir In Garnison verleght,
besondern auch die hir durch ziehen, alß Heinrich Manson
mitt seinen Reütteren, und Las Larsen mitt seinem
Soldaten, auß hochdringender noth klagende zu berichten
nicht unterlaßen, nachdemal Heinrich Manson seine
Reütter nitt rauben und nemen hir aller ungebürlichen
mutwillen betreiben, und In Samoski yogost einem
Bauren 6 Kulen aufgebrochen, und 25 tonnen Syar-
mahl darauß genommen, und berichten die Baureren,
wie sie solches dem Rittmester geklagett, soll er haben
geantworttet, er wolte das er noch mehr derselbi-
gen Kulen wüste, es soltte dabey nicht bleiben, Ich
hab Ihm durch einen van des Schlosses außreiteren zu-
geschrieben, es Ist aber derselbige van seinen Reüters
übell getractierett und zu rücke gefordigt worden,
Ingleichen thun auch die durchreisenden Soldaten, allen
übergewaltt Im Lande, dardurch die Bauren Jo länger
Jo mehr verlauffen, das Ich auch baldt nicht den geringsten
heller oder Syarmahl, was sie Ihr Kön: Mt: zu geben
schüldigh sein, für die Soldaten die hir In Garnison
verleght, auß fürchten das es unter wegen Ihnen
abgeraubett wirtt, van Ihnen mechtigh werden kan,
derwegen hir auch eine große unordnungh entstehtt,
weill die Soldaten nicht zu rechter zeitt Ihren ver-
ordneten underholl bekommen können, sich derhalben
offtmals aller beschwerligkeitt und ungebürliche für-
nehmens, vermerken laßen dorfüren, Ich hab den
vergangen Monat, damit Ich sie domals befridigt,

van den Wijborgischen Kaufleütten als van Petter Boijsman
vnd van anderen etzliche hundertt taler gelehnt vnd ge-
borgett, welche geldt Ich noch schüldigh, Vnd auf diesen
Monat, haben die Bauren hir In der verlehnungh Vier
Wochen Rechnungh zusamen gebracht, welche Ich Ihnen strax
hin geben lassen, dabeneben Ihnen Vor meinen eigen
Dyser, nach Ihr Kön: Maytt ordnungh vnd verordnungh
auf Ihren vnderhaltt Ihnen Henzugeben geprovantieratt
bis Ich vam Lande mehr geldts einbekommen kan, haben
aber kein genügen daran, so das Ich fast keinen rath
mitt Ihnen weis; Bitte E: gna: vnderthänighligh
da es müglich sein konte, die wollen mir behülfflich
sein, das Ich das Volck eins theils mochte entsatz haben werden
den Ich hab Ihnen nichts mehr zu geben [illegible] weniger
mehr Zuzustrecken, den Ich bin ein Kriegsman vnd hab
alle das meine Im Kriege zugesatzt, wolte Gott Ich
konte der Bauren, vnd eins theils der Frischen Soldaten
die In der Festungh liggen, welche 262 personen starck
sein, vnd die Reütter 124 personen los werden
Welchs E: gna: Ich mitt empfehlungh Gottes Allmechtigen
In vnderthänigkeitt nicht fürenthalten könen. Datum
Caporie den 19 Martij Ao 1616

E: Gnad:

Vnderthäniger vnd
Will: D:

Anders [illegible]

Kon: May:tt zu Schweden, Meines genedigsten Könings
vnd Herrn, Hochbetrowtem Manne vnd verordenten ge-
neral Feltherrn vnd Gubernatoren der Stadt vnd Herrschaft
Nöugradt In Rüsslant, Dem Edlen vnd Wolgebornen
Herrn, Herrn Jacob Pontus de la Garde, Graffen zu
Lecke, Freyherrn zu Ekholm, Herrn zu Kolcko, Kiedhe
vnd Runtzo, Meinem genedigen Graffen vnd Herrn
vnderthänligst

Jönsen

9 Mai 1616

Edler, Wollgeborner Graff, Gnediger Herr vnd Felt Oberster
negst erbietungh meiner vnderthänigen bereitwilligen dienste, Ihr
Ich migh E: gna: für die an mir erzeigte Gnade vnd wolthat
das migh E: gna: des Krigsvolcks eins theils entfreyet,
vnderthänigkeit bedancken, weill Ich sie dan auf E: gna: ihre
so viell mir müglighs, hab abgefardigt, vnd Ihnen hengegeben
so viel gelt, als Ich Immer zu wege bringen konne, sie aber
E: Gna: berichten mochten, das sie hir nicht viel hetten bekommen,
sende E: Gna: Ich ein Abcopia van Ihren quitantien, was sie
van Monaten zu Monaten empfangen, vnd weis Godt Im Himmel
wän Ichs hette In vorrath gehabt, oder gewüst wor Ichs solte haben
nemen, wie gern Ich sie bester abgefardigt hette, aber durch
die vielheitt des Krigsvolcks, das Ich den gantzen Winter hir vnder-
halten müsten, Ist die festungh gar zu sehr verblösset, wolte Godt
das E: Gna: räth vnd mittel hetten, vnd wolten mir die Reüter,
oder aber Capitein Glasenaps Compenije, welche soldaten durch
böse exempell Ihrer Befehlichshabers, vnd sonderligh der fürnemsten
die sie an statt des Capiteins sollen commendieren allen erdendlichen
muthwillen anstellen, vnd da sie gestrafft van den Befehlichshabern
geschützet vnd gehandthabet werden, auch genedighlich abnemen
lassen. Bissdahero hab Ich mein beste gethan, das sie Ihre Lehnungh
van Monaten zu Monaten richtigh an sich bekommen, aber weill
baldt nichts mehr In vorrath, hab Ich Ihnen angepresentieret
das Ich henfürter alle zehen taghe, Ihnen eine Lehnung geben
will, weil Ich erfaren, das es zu Wergardo vnd ander orten
da nicht viel zum besten, also gehalten werde, worin sie doch
aus nicht willen verwilligen, besondern vermeinen mir mitt
gewalt dahin zu bringen, das Ich Ihnen alle dritte daghe Ihre
Lehnungh richtigh geben mus. Bitte derwegen E: Gna: vnder-
thänigligh, die wollen derhalben an sie schreiben lassen, das sie
sigh nügen mit 10 daghen für ein Wochen gedülden, weil mir
vnmüglighs Ist, daß Ich sie langer also wie bissdahero gegeven
han vnderhalten. Ich hab Ihr Kon: Mt: für langst, die
Itzige gelegenheit dieser verlehnungh, vnd die vielheit des Krigs
volcks das Ich hir den helen Winter vnderhalten, durch einen
eigen dahin abgefertigten botten, vnderthänigst zu erkennen geben,
darauf den 3 Mäy van Ihr Kon: Maytt gnedige antwortt
vnd bescheid bekommen, das Ich mit erster gelegenheit [illegible]
setzet werden, vnd hat auch der Cammerier Boo Warnsen

an mir geschriben, dar er mitt Godlicher hülffe ersten dages mitt geltt vnd Commis will zu Karshü ankommen,

Was anbelangt E: Gna: Schaätten de hir In der verlehnungh bey den Danen sein sollen, danan kan Ich kein beschedt erfaren bey wenn sie sein, weil Jochim Berens kein Inventarium danan hir gelassen, aussbenommen 50 stücke, da weis Ich beschedt vmb, aber es Ist ein kaufman mitt namen Tonnies Harttwich, welcher Ich weis wie Ich nicht anders weis zu Wangarde Ist, der weis allen beschedt darümb, Welches E: Gna: Ich mitt empfelungh Gottes Allmechtigen In vnderthänigkeitt nicht für enthalten, Actum Cajorvie den 9 Mary Ao 1616

E: Gna:

Vnderthäniger
E: W: D:

Anders Jensen

Verzeichnus was der Obersten Hans Rasenberges Soldaten auff der Vestungh Cajorvie auff Ihren Monats vnderhalt Jeder Monat besonders empfangen welches van den Befehlichshabern [illegible] quitierett

Der Fendrich empfangen vnd quitierat auf 272 personen auf 2 Monat

Den 1 January Ao 1616

Geltt — 86 dall 24 denningh
Koch — 50 dall der Oberste selbst empf:
Maltt — 21 L
Rogghen — 29 1/2 L
Korn — 61 L
Hafuer — 133 L
Surkarn — 89 1/2 L
Butter — 4 1/2 L
Saltt — 2 L
Hopfe — 11 lb

Den 1 Februarij

Geltt — 86 dall 24 denningh
Maltt — 21 L
Rogghe — 29 1/2 L
Korn — 61 L
Hafuer — 133 L
Surkarn — 89 1/2 L
Butter — 4 1/2 L
Saltt — 2 L
Hopfe — 10 1/2 lb

Den 1 Martij

Der Leutenambt empfangen auf 264 personen

Geltt — 170 dall 24 denningh
Weitze — 1 1/4 L
Rogghe — 72 L
Erbsen — 8 L
Korn — 54 1/4 L
Hafuer — 74 1/2 L
Brodt — 11 L
Kiött — 13 L
Heringh — 1 L

Den 1 April

Geltt — 372 dall

Anders Jensen

an mir geschrieben, das er mitt Göttlicher hülffe ersten dages
mitt geltt vnd Tommis will zu Karsne ankommen,
Was anbelangt E: Gna: Schaätten da sie Jn der verlehnungh
bey den Dänen sein sollen, danan kan Jch kein bescheidt erfaren
bey wem sie sein, weil Jochim Berens kein Jnventarium
danan hir gelassen, aussgenommen 50 stücke, da weis Jch
bescheidt ümb, aber es Jst ein kaufman mitt namen Tonnies
Harttwich, welcher Jtzund wie Jch nicht anders weis zu
Nengardte Jst, der weis allen bescheidt darümb, Welchs
E: Gna: Jch mitt empfelungh Gottes des almechtigen Jn vnder=
thänigkeitt nicht fürenthalten, Actum Caporie den 9
Maij Ao 1616

E: Gna:

Vndertheniger
E: W: D:

Anders Jonsson

Jonson

Auch kan E. Kön: Ma: Ich aus hochdringender noth in under-
dänigkeit ungeklagt nicht lassen, das Ich taglich von den König-
lichen Underthanen, nicht allein die hie im Kalchwercke won-
hafftigh, besonderen auch die vom Lande herein kommen
grossen beschwerlichen überlauff haben, und über eins theils
von Capitain Klasmays Soldaten, wegen Ihrer grossen
gewalt und Dieberey die Ihrer ein theill taglich mitt
Schlagen, rauben und nemen, an den Königlichen underthar-
nen beweisen, klage haben und anhören mus, und wan
Ich die Befehlichshabere als Leutenantt Lorentz Krause
und den Feltweibell Berentt van der Ligge, wegen Ihr
Kön: Mtt. thu gebietchen, das sie die Soldaten sollen ver-
manen, solchs zu underlassen, und die Thäter zu straffen,
finde Ich sie stets drunken und füll, und gehn nicht allein
den anderen mitt Ihrer taglichen füllerey, auch anwirck-
* mit bösen exempeln lungh alles schlemmens für, besonderen wan etzliche
van den gemeine straffellich, halten sie die hand darüber
und vertheidigen sie, Es hat sich gistern hir für der festungh
zugetragen, das Ihr Kön: Mtt. fischere, die stets die
fische zu Schlosse bringen, van gemeldten Berent van der
Liggen braun und blaw geschlagen und Ihnen alle Ihre fische
was sie gehabt abgenommen worden, Ist erstligh der eine
Bauw, welcher etwas ehr wie der ander zu schlosse gebracht
zu mir gekommen, und solche übergewalt geklaget, und
der Thäter Berent v. der Ligge mitt Ihm drunken
und füllen weis ~~vermeinet~~ sich vermeinet zu entschuldigen, und wie
Ichs Ihm fürgehalten warumb ers gethan, hat er [illegible]
wortel mit trotzigen wortten was er gethan hette
das hatte er gerne gethan, geht damit zu der fest-
widerumb henaus, wie nun immittelst der ander [illegible]
mit fischen auch ankommen, nimbt er Ihm gleichfalls
alle fische wie dem vorigen, folgenden Tages [illegible]
Ist gemelter Berent v. der Ligge mir b[illegible]
festungh begegnett, weil es nun vor mitt[illegible]
nicht anders vermeinet, als das er noch [illegible]
wesen, hab Ich Ihn angesprochen, und g[illegible]
kein Ursache er darzu hette das er [illegible]
[illegible] auf [illegible]

vnd schlagen, vnd Ihnen das Ihrige abreüben, Ist er wider,
ümb druncken vnd füll gewesen, vnd mir mitt trotzigen
vnbescheidenen vnleidlichen Schelt vnd Schma worttern,
bejegnett, vnd neben, anderen ehrenrürigen Wortten
mehr mir dremahl liegen heisen, vnd nicht alleine mir,
besonderen auch meine Haußfrawe nicht verschonet, sondern
sie erstligh für ein Diebs Magd, vnd endligh gar für
ein Hur geschulden, welche mannigh ehrligh Mensche
angehörett, vnd damit Ist er mitt gewalt durch die
Wacht der Festungh hinaüs gelauffen, ob Ich Ihm woll
biß auf die Brügghe nachgeeilet, Ist er doch van der
Wacht vnaufgehalten, davan kommen, Weill dan
Genädiger Graff vnd Herr, Ich meine Haußfraw,
welche van ehrlichen Elteren geboren, etzliche viele Jhar
Im ehbette gehabt, vnd sich Iederzeit nicht anders ver-
halten, wie sich einer Frawen gebört, das auch kein
ehrligh Mensche Ihr anders alß was der ehren gemaß,
ob Godt will nachweisen vnd nachwerffen kann,
Bitte E: Gna: Ich vnderthänigligh, weil Ich selbst
mein eigen Richter nicht sein kan, das gemelter Brant
van der Lippe, welcher diesen Dach van hir nach Wan-
garde gereisett, die gewalt die alhir für, vnd auf
der Festungh erstligh an des Schlosses Pischeren, dar-
nach auch an mir vnd meiner Haußfrawen bewisen,
nach Kriegsrechten Laghe vnd Rechte nüghe büsen,
anderen die sich solchs hinforder auch vnderstehn mochten,
zum Exempell, sonsten bin Ich für Ihm vnd dem Leü-
tenambt Lorentz Preüsen keine stunde sicher,
so woll binnen alß außen der Festungh, den der
Leütenambt vorgangen Winter migh gleiche[illegible]
mit verachtlichen Wortten geschmehet [illegible]
welche durch den Obersten Hans Kirch[illegible]
anderer ehrlichen Officierer auf das mahl [illegible]
aber nachder zeitt mir widerümb [illegible]

kamer überlauffen, vnd getrotzet das Ich selbst Im
Bette für Ihm nicht sicher gewesen, Solchs ümb
E: Gna: Inn aller vnderthänigkaitt zuverdienen
vnd bey Iedermanniglichen zu rühmen, bin Ich Je-
zeitt erbottigh, Datum Lagorrie den 9 May
Ano 1616

E: Gna:

Vnderthäniger d:

Andres Jansen

Frage nach geschenen Parlement [illegible]
gesessen vnd weg geritten

Kön: May:tt zu Schweden, Meines genedigsten Könings
vnd Herrn, Hochbetrowten Manne vnd Wolverordenten ge-
neral feltherrn In Rußlant, Dem Edlen vnd Wolgebornen
Graffen vnd Herren, Herrn Jacob Pontus de la Gardia
Grafue zu Leck, Freyher auff Ekholm, Herr zu Kolcko,
Kiedse vnd Runtzo, Meinem genedigen Graffen vnd Herrn.

Jönsson

9. Mai 1616

Edler Wolgeborner Graff Gnediger Herr nebst erbietungh
meiner vnderthänigen bereittwilligen dienste, kan E: Gna:
Ich Ihn vnderthänigkeit zu berichten nicht vnterlassen, das der
Zeiger dieser Leutenambt Simon Langhe, welcher sich
das kriegsvolck wie einem ehrliebenden Leutenambt zu ge-
eigen vnd gebürt ~~dat~~ zu allem besten vnderwiesen, auch
hochtrengender Noth alhir hat verlassen müssen 58 Man
welche also schwach vnd kranck, das es Ihm vnmüglich
gewesen, das sie der Compagnie haben können folgenn,
die Ich hie noch biss sie mitt Godlicher hülffe der Com-
pagnie folgen können vnderhalten muss, welche Ich E: Gna:
mit empfelungh Gottes almechtigen In vnderthänigkeit
nicht fürenthalten kan, Actum Lagowie den 9 Maij
Anno 1616.

E: Gna:

Vnderthäniger vnd
W: D:

Andres Joensen

Kön: May:tt zu Schweden, Meines genedigsten Körings vnd
Herrn Hochbetrowtem Manne vnd Wolverordenten general
Feltherrn In Rüsslant. Dem Edlen vnd Wolgebornen Graffen
vnd Herrn, Herrn Jacob Pontus de la Gardia, Graffe zu
Leck, Freyherr auff Eckholm, Herr zu Kolcko, Kiedtze
vnd Runtzo, Meinem genedigen Graffen vnd Herren.

Joensen

13. Dec 1616

Erleuchter Wolgeborner Gnediger Graff vnd Herr,
E: Gna: negst erbietungh meiner vnderthänigen bereit
willigen dienste, kan E: Gna: Ich In vnderthanigkeitt
nicht fürenthalten, das mir E: Gna: schreiben geda,
tiret den 17 Novembris ab Ladiga, denn 11 De,
cembris woll einbehendigt worden, das Ich zu E: Gna:
behuf 100 L hafner nach Ladiga lefurieren soll,
welchs albereits wan Ich das schreiben ehr bekommen,
solte sein bestelt gewesen, aber doch hab Ich stracs pferde
vnd Schlitten bestellen laßen, die nun vngesäumet
einiges tages den hafneren dahin lefurieren sollen,
Bitte aber vnderthanligh da es mügligh sein konte,
das sie mochten Im Noteborgischen zu Nienschantze
oder anderstadts muchten wederumb abgelöset vnd
entsetzet werden, Was Johan Dehren E: Gna:
Hafenmeisters 100 L Spanmahl, welche er bey Jochim
Berens Leuthen soll hir gelaßen haben, anbelangt,
will Ich seinem Vollmachtigeren auch lefurieren,
wan E: Gna: mir wollen dieselbigen quitieren,
diewaill der Camerier Nos Warnsen, wie er ver,
gangen Im Augusto hir gewesen, mir außtrücklichen
befohlen vnd verbotten, das Ich keine Spannmahle
wegen Jochim Berens außlifferen solte, die er hette
Ihr Kön: Maytt zu gevinnantieren(?) laßen, derwegen
E: Gna: mir In vngnade nicht verdencken wollen, das
Ichs ohne derselbigen Quitantie bisdahero nicht lefur,
ieren konnen, nachdemals man sich nicht zu wol
fürsehn kan, Auch hab Ich des Feltmarschalcks
schreiben bekommen, das Ich hir van der Hoffungh(?) nach
Larisschantze vnsaumblichen soll lefurieren 100 L
hafner 20 L Roggen vnd 20 L Maltz, vnd 600
L Spanmahl nach Kongardhe(?), welche auch In dieser
wochen mußten dahin verschicket werden, Godt

Es ist auch heut dato Richartt Rosenkrantz sein
Bruder Abraham Isacksen mit etzlichen geldern
auss Finlandt In diese verlehnungk zu Beruwalde
ankommen, und mir Botten geschickt, dass Ich Ihm
solle [illegible] und pferde entkegen schicken, die
gelder sollen hie auffgelegt werden, biss der Stall-
marschalk wider mit Ihm zurücke kumpt. Datum
Lopoiris 13 decembris Ao 1616

wait wo ferrer daß Krigsvolkh nicht [illegible] von [illegible]
anderstadt vorlieht, wer alles Syamaßt [illegible]
soll hir genommen worden, damit man sie soll under
halten, weil hir gar keine Weist [illegible]
allein das liebe Syammaßt hir vorrath [illegible] weil
diß Jhar gar übel gerathen, und sich [illegible] wegen
der grossen außgabe sich über die halfte [illegible]
Welche E. Gna: Ich mit umgefalingh [illegible]
[illegible] In underthanigkeit nicht [illegible]
können. Datum Lagerrie den 13 Decembris Ao
1616.

E. Gna:

Underthäniger [illegible] W:
D. [illegible]

Andreas Jeronimus [illegible]
AHH

Kön: May:tt zu Schweden, Meines genedigsten Königs vnd Herrn, Hochbetrawtem Manne vnd Wolverordenten General Feldherren in Rüßlandt, auch verordentem Commissarien auf den Rüssischen Friedeshandell, Dem Ehrenvesten [?] vnd Wolgebornen Graffen vnd Herrn, Graffe zu Läckö, Freyher zu Eckholm, Herr zu Kolko vnd Runsö, Meinem Gnedigen Herrn.

Dessa breff ähre ifrån [illegible] [illegible] Octob: Novemb: och Decemb: Månadt 1616 och 1617

[illegible] Feltherren och flere andre Officerer.

Toruń

18 Jan 1617

722

Erlauchtender Wolgeborner Genädiger Graff vnnd
Feldherr, E: Gna: negst erbietungh meiner vnderthä-
nigen bereitwilligen dienste, kan Jch hiemit dienstlig
zu berichten nicht vnterlassen, das Jch von dem Feldt-
marschalcke von Langardt hab ein befehligh schrei-
ben bekommen, das Jch vngesaumet, Jn diesem
Jtzlauffenden Monat hier aus der Festungh 600 L:
tonnen an gutem drögen roggen Jhme nach Lan-
gardt zu senden soll, weill Jch dan von Jtzigem
Jhares gewachs vnd einname, von den j Augusti
biß nu her, albereits aus vnderschiedliche örttern so
viel auß lefferieren mußen, das Jch auch zu vnder-
haltungh der Reuter vnd Soldaten, [die hie Jn garnison verlegt] vnd des Schloß-
volcks baldt keine drey hundert tonnen von
allerhande Spannast mehr Jn der Festungh habe,
so hab Jch doch gleichwol auf Jhr Gna: des Feldt-
marschalcks brief, nach Langardt vnd anderstäds
lefferieret so viel mir mugligh gewesen, vnd
sende E: Gna: einen extract von aller auß-
gabe des geldes, so woll auch an Spannast was
von dem Newen gewachse von den j Augusti
biß dato eingeliefferett ~~zu~~ vnd außgegeben zu,
damit E: Gna: sehn vnd erkennen mughen, was
hie noch Jn vorrath sein kan, soll Jch nun zu
weiterer lefferierungh genötigt, vnd die vnder-
thanen mit größerer auflaghe beschweret werden,
so bleibt kein Bauer Jn der verlehnungh hie lauffen
alle davon, vnd Jst vnmuglich das diese Festungh
kan erhalten bleiben, den hie Jst nicht mehr, vnd
die helfte theil der Bauren sein eins theils ver-
torbet, vnd eins theills albereits davon gelauffen,
von wegen der vbrauß großen vntraglichen auflaghe,

Bitte E: Kna: wollen die günstige versehungh thun
lassen, wo diese Vestungh behalten vnd nicht gantz
vnd gar Jn grundt verderbet werden soll, das
die geringe narast, van den ~~vnderholt~~ vndertha-
nen die noch behalten sein können, mitt weiterer
außgabe vnd auflagh hensürder etwas verschont,
vnd die Reütter ~~vnd fußvolck~~ van hir anderstäds
verlacht werden mügen, den es Jst nicht müglich
das sie hir Jhren vnderholt außbekommen können,
Welchs E: Kna: Jch mitt empfehlungh Gottes All-
machtigen, hiermit dienstlich nicht fürenthalten
können, Datum Caporrin den 18 January
Ao 1617

Jch bitte E: Kna: wollen
Rittmester Otto Ekrothusen,
vnd Rittmester Anders Yanth
Reütter van hir auf ein andern
orth verleggen lassen.

E: Kna:

Vnderthäniger bereit
W: D: A:

Anders Jönsson
AIM

Dem Erleüchsten Wolgebornen Herrn, Jacob Pontus de
la gardie, Graffue zu Leckoö, Herr zu Eckholmen,
Freÿherr zu Kudde und Runsee, Swedisches Reichs Rath,
auch general Feldherr und verordenter Commissarius
auff den Fridshandel In Rüßlandt, Meinem gene-
digen Herrn dienstlich.

Jonsen

2 Apr 1617

N: 40

724

Erleuchter(?) Wolgeborner Graff, Gnädiger Herr
E W G seint meine Bereit willige dienste unge-
sparten leibes und Blutes in alle Unterthenig-
keit Jeder Zeit treu, E G kan Ich Unterthenig
nicht vorenthalten, wie das von diesen Knechte(?)
6 weg gezogen sein, die seint alhier geblieben
als Steffen Zwanzke(?), Jurgen Dawidikow(?), Volka-
vergioff(?), Als bit Ich E G: die wollen mich doch
zuwissen thun, was Ich dieselbigen zu ihrem
unterhalt mittheilen soll, die Officierer von
E: W: G: Leib fahne habe Ich von den geliehenen(?)
zu der Narffe(?) Zuerechnung zugestellet, die
gemeine Reuter haben noch nichts empfangen,
so hat mir auch Hanß Beyer(?) zugeschrieben, das
Gregory Sabark(?) die Pferde so er aus dem La-
poritzschen(?) und Sampschen(?) gebiete mit sich nach
Iwangrad(?) gehabt verkaufft und 50 Rubel
davor genommen, welches E G auch Hanß Beyers
schreiben zu sehen haben, Bit E G: wollen mir
Hanß Beyers Brieff wieder zu ruggesenden, und
das der Vogt doch mit ersten gelegenheit muge
abgefertiget werden damit Ich hulffe von ihm
haben muge, solches E G Ich in alle Unterthenig-
keit nicht habe vorenthalten wollen, thue E G
hiemit in den schutz des allerhogsten treulich em-
fehlen Datum Laporii(?) d. 2 Aprilis Anno 1617

E W G

Unterthenigster
Diener

Anders Jonsen

Dem Erleüchten vndt Wohlgebornen Herrn Hern Jacobus
Delagardie Graffen zu Leckö freiher zu Eckholm
Herrn zu Kolcke Hapsig Lode vnnd Kunsö der Kön:
May:tt zu Schweden Reichs Rath vndt General Feldt
Herr in Rüßlandt, auch verordneten Commissarius auff
der Rußischen Friedtshandel, Meinem gnedig Herrn Dinstlich

Jönsson

30 Apr 1657

Erlauchter u. Wohlgeborner Graff Gnädiger Herr E. L. W.
seint meine bereit willige dienste in aller unterthenigkeit
jederzeit bevor, E. L. kan Ich unterthenigliche nicht vor-
enthalten, wie das die Bojaren, so güter alhier in diesen
Porlehn von E. L. bekommen haben, ihren bauwern ver-
botten, den nachstendigen rest an Korn, welches sie zu thuende
schuldig sein von vorgangen herbst her, keines weges aus-
geben oder bezahlen sollen, weil nicht hoffen E. L. werden
dasselbe geschehen lassen, besondern ihnen zuerkennen geben,
wornach sie sich zu richten haben mögen, E. L. schreiben
habe Ich dato empfangen, daraus vernommen, wie
das Wasilie der Unterstadthalter in seinem schreiben
sich gegen E. L. beklaget, das er von E. L. Cornet Kru-
ger solte sein uberfallen, undt ihm das mit drowen aus
jeder Rechnungk ein Jarmes korn solten bekommen haben
welches E. L. besser erkennen konnen, das sie wegen der
bösen wege undt grossen stromes kein korn ein schaffen
konnen, woran der mangel sehr gespuret, dan sie auch
ihre Monatliche Rechnungk keinen Jarmes bekommen,
verwundere mich darüber das er solche unwarhafftige
schreiben zu E. L. abgehen lesset, welches man, den un-
verstandt zumessen muss, Was der zurückstendigen
Korbel belanget, so Ich E. L. zu thuende schuldig, so
habe Ich alss Morgen, die Starosten einbeschieden, ver-
hoffe in der gute von ihnen zuerlangen, da E. L.
sollen mit contentiert werden, Ihren betreffende [illegible]
sollen keine ~~dem~~ ohne E. L. oder Feldtmarschalcks sache
gefolget werden, ohn angesehen das der Commendant

Hanß Eckholdt dreij pferde in die sechste woche vom
feinde mit sich genommen, woher sie gekommen sein wirt
die zeit geben, Wie auch E. L. von diesen bauwren er-
fahren werden, Weilen Ich den schwer Zeit wenigh
im forradt habe, also das Ich nicht weiß worvon Ich
die Reuter so wohl auch Capten ~~[illegible]~~ Leiß darvon
seine Knechte unterhalten soll, haben auch nicht mehr
als auff vier oder tage Proviant bekommen können,
Ich auch gesinnet meine Knechte mit dem ersten nach
der Narffe zu schicken, damit Ich entsetzungs auff
Reuter vnnd soldaten, zur unterhaltung derselben desto
eher bekommen muege, Als bit Ich E. W. L. vnterthe-
nichlich die wollen die anordnungh ergehen lassen
damit Ich desto eher auchero bekommen muege, erwarte
von E. W. L. hierauff ein gnedigst antwort, Thue
E. W. L. In den schutz des allerhogsten trewlich emp-
fehlend datum Caporie den 30 Aprilis Anno 1617.

E. W. L.
Vnterthenigster
gehorsahmer
Diener.

Andreas Jonsonn
AIH

Dem Erleüchten vnndt Wohlgebornen Herren Herrn
Jacobus Delagardi Graffen zu Leckö Freyherr
zu Eckholm, Herren zu Kolcken Rassig Veids vnnd
Kusis, dero Kön: Mayt: zu Schweden Kriegs Rath
vnndt Generall feldtherr in Rußlandt, auch verordneten
Commissarius auff des Russes friedes handel
Meinem Gnädigen Herren Dienstlich

Julius Heinrich
26. Aug 1613

728

Monsieur, Nous sommes partis avec la compagnie de Sieur Knutt Hakson qui est forte environ 380 chevaux, le 18me de ce mois, et arrivez devant Andoa le 21 avec le regiment de Sieur Kobron, au quel lieu nous avons attendu jusques audjourdhuy l'artiglerie qui est arrivée accompagnée de cent et quatre vingt knechts. Depuis le temps que nous sommes arrivez icy, nous n'avons fait autre chose si non que de nous escarmoucher avec ceux d'Andoa, auquels escarmouches il y a demeurez sur la place plusieurs de leurs Boiars et Strelsen; de nostre costé vn seulement tué. Et esperons ceste nuict de faire nos approches avec les canons devant les portes de la ville. Au reste nous avons envoyé vne partie dehors sur le chemin de Pleskow, qui nous ont amené langue que pour certain ceux de Pleskow ont envie d'envoier en bref secours a ceux d'Andoa environ 1500 hommes selon le rapport qui nous a esté faict. C'est pourquoy, si vous avez gens de guerre qui ne soient trop necessaires par dela, qu'il vous plaise en envoyer vn nombre vers nous, craignans qu'il n'arrive quelqu'inconvenient. Et en attendants cela nous faisons notre devoir pour reduire ces canaglies au droit chemin. Et demeureray tousjours

Monsieur,

Vostre bon amye
et serviteur.

Julius Henry
Duc de Saxe

Devant Andoa le 26
d'Aoust. 1613.

A Monsieur
Monsieur Jacques Pontus de la Gardie.
General de les armees de Sa Maj.
de Sueden en Russie.

Novogorod.

[illegible]

Julius Heinrich
2. Sept 1613

Von Gottes gnaden Julius Heinrich Hertzogk
zu Sachssen, Engern vnndt Westphalen

Vnsern gunstigen grus vnndt wohlgeneigten willen zuvorn
Edler Wohlgeborner besonder lieber freundt.
Wir haben Vnß Ewer schreiben den 30 Augusti datirt wohl
empfangen, Worauff wir alßbaldt dem [illegible] [illegible]
befohlen mit seiner Compagnia zu tag vnndt Nacht zu Euch sich zu
begeben, wie er dan morgen gewiß von hier auffbrechen wirdt.
desgleichen haben wir diese stunde alß wir Ewer schreiben
empfangen alßbaldt an [illegible] [illegible] geschrieben, daß er sich gleichfals
gestaldt zu tag vnndt Nacht aufbrechen vndt mit seinen
zweyhundert pferden sich zu Euch ohne allen verzug verfugen.
Solches wir Euch nicht furenthalten. Ob wir nun dem [illegible]
schon [illegible] [illegible] [illegible] oder [illegible] [illegible]
zu [illegible] [illegible] [illegible] wir von Euch gern [illegible]
richtigen bescheidt.

[illegible] [illegible] gegenwertiger Leutenambt [illegible]
[illegible] seinen Obristen sich zu verfugen [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Euch schreiben, damit derselbe ihme an seinen Obristen [illegible]
Excusation [illegible] mittheilen mochte; [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
allen [illegible] [illegible] bericht thun.
Seindt Euch [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bereit.
Datum [illegible] den 2 Septembris Ao 1613. etc.

Julius Heinrich
Hertzog zu Sachsen.

Julius Heinrich
2. Sept 1613

730

Von Gottes gnaden Julius Heinrich Hertzogk
zu Sachsen Engern unnd Westphalen

Unsern günstigen grus unnd wohlgeneigten willen zuvorn
Edler Wohlgeborner besonder Lieber freund.

Wir haben Ewer schreiben so den 30 Augusti datiret wohl
empfangen, Worauff wir alsobalde dem [illegible]
befohlen mit seiner Compagnia zu tag und Nacht zu Euch sich zu
begeben, wie sie dan morgen gewiss von hier aufbrechen wirdt,
desgleichen haben wir diese stunde als wir Ewer schreiben
empfangen alsobalde an [illegible] geschrieben das er sich gleichfals
gefast [illegible] zu tag unnd Nacht aufbrechen, und mit seinen
zweyhundert pferden sich zu Euch ohne alle [illegible] zu verfügen,

Wollen wir Euch nicht vorenthalten. Ob wir nun [illegible]
kommen sollen oder [illegible] oder mit dem [illegible]
zu Euch [illegible] stellen, [illegible] wir Euch [illegible]
richtigen beschiedt.

Demnach auch gegenwertiger Leutenant [illegible]
bey seinen Obristen sich [illegible] [illegible] [illegible]
das er zulange an der [illegible] sey, dieweil er nicht [illegible]
unter [illegible] als [illegible] selbst [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Als wir an
Euch schreiben [illegible] damit derselbe ihme an seinen Obristen ein
Excusation [illegible] mittheilen möchte; [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bericht thun.

Seind Euch [illegible] [illegible] [illegible] bereitt.
Datum [illegible] den 2 Septembris Ao 1613. etc.

Julius Heinrich
Hertzog zu Sachsen. [illegible]

P: S.

Demnach wir der fürnehmen Vngarischen Wein wir hinkünfftig etwas wenig dem Münch gern bei vnß hetten, vnd Euch bekhant, der seinen Verschr zu thun nicht weiter stehen will, Also begehren Wir hiemitt, Ihr wollet Jhme in schrifften befehlen damitt Er den selbs hinkünfftig auff der Reise bekommen möge. Datum vt in litteris

71

Dem Edlen unndt Wohlgebornen unserm besondern
lieben freunde Kön: Ma:t zu Schweden verordneten
General Feldtobristen in Lifflandt Herrn Jacob
Pontusson de la Gardie Freyherrn zu Eckholm Herrn
zu Leckö unndt Runo etc.